

Zaaknr. 924140
Kenmerk 953096

NOTULEN VERGADERING VAN HET ALGEMEEN BESTUUR 17 SEPTEMBER 2025

Aanwezig:

De voorzitter: A.E.J. Govers-Gabriëls

Leden: A.L.G. Arnold, B. Antonissen-Vis, W. de Beer, M.A.J.M. Broekmans, R.L. Dujardin, E.C. Goos, M.G.M. Gosens, A.E.J. Govers-Gabriëls, A.J.D. Hagenaars, T. Hendrickx, L.H. van der Kallen, J.A.M. Kavelaars, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, G.H. Logt, L.G. Maas, P.C. von Meijenfeldt, P. Merckx, A. Overeem, C.M.J. Pallandt, J. Pals, F.A.H.E. Post, C.A.J. de Regt-Taks, C.A.G. Sneep, J. Vrinds, J. Voets

Afwezig: K. van den Berg, H.L. Knook, P. Stehouwer

De secretaris-directeur: A. Meuleman

Notulist: Y. van Lanen, van Het Notuleercentrum

1. Opening en mededelingen

Voorzitter: Een goedenavond allemaal. Het is 19.00 uur, dus dan kunnen we beginnen met onze AB-vergadering. Ik open de vergadering en ik heet u allemaal van harte welkom.

Ik heb als mededeling een aantal afwezigen: collega Karin van den Berg, Peter Stehouwer is afwezig en Huibert Knook. Dit zijn de afwezigen die zich daarvoor gemeld hebben.

Ik denk dat de rest er wel is, dus dan zijn we met 27 aanwezigen, waarvan 26 stemgerechtigd zijn. De heer Sneep heeft ook nog een mededeling, dat klopt, sorry.

De heer Sneep: Ben ik nu te verstaan? Mevrouw de voorzitter, dames en heren. In de vorige algemeen-bestuursvergadering, 25 juni jongstleden, heb ik in de bestuurlijke dialoog naar aanleiding van de inbreng van collega-AB-leden woorden gebruikt, die bij de vier insprekers van de commissievergadering waterveiligheid en vaarwegen van 11 juni, niet goed ontvangen zijn. Dat is natuurlijk nooit mijn bedoeling geweest en dus bied ik daar mijn oprechte excuses voor aan. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sneep.

1.a AB-leden en burgerleden

Voorzitter: Dan kunnen we nu verder naar de agenda en beginnen we met agendapunt 1.a en dat is het afscheid van ons gewaardeerde lid John Voets. Ik zal daarvoor even naar het kathedraker gaan.

1.a.1 Afscheid AB-lid John Voets

Voorzitter: Beste John. Vandaag nemen we afscheid van jou als algemeen-bestuurslid van ons waterschap Brabantse Delta, namens de fractie 50PLUS. Na maar liefst tien en half jaar van jouw betrokkenheid en inzet, komt er een einde aan jouw actieve rol binnen ons waterschap. Je hebt je niet alleen ingezet als AB-lid, maar je hebt ook een waardevolle bijdrage geleverd aan de rechtsvoorgangers van wat we nu de ondernemingsraad noemen. In alles wat je deed, bleek jouw warme hart voor het waterschap en haar werk. Je was een bruggenbouwer, een luisterend oor en een denker met oog voor mens en omgeving. Dat je door je afnemende gezondheid en de vooruitzichten dat herstel niet meer mogelijk is tot deze moeilijke keuze bent gekomen, raakt ons diep. We respecteren je besluit en hopen dat je de komende tijd kunt vullen met waardevolle momenten en dierbare herinneringen, samen met Anja en je naasten. Als blijk van onze waardering overhandigen we je vandaag de roemer, een symbool van erkenning en dankbaarheid. En voor Anja, die altijd aan

jouw zijde staat en stond, zijn er bloemen als teken van onze waardering voor haar steun. John, het ga je goed, je laat een blijvende indruk achter. Dank je wel voor alles.

De heer Voets: Ik wil natuurlijk ook even wat zeggen. Geachte voorzitter, collega's, aanwezigen, vandaag neem ik na tien jaar inzet voor het algemeen bestuur van het waterschap Brabantse Delta afscheid van mijn rol als bestuurder. In 2015 trad ik namens 50PLUS toe tot dit bestuur. Het was een periode waarin ik mij met volle overtuiging ingezet heb voor de belangen van onze inwoners, met speciaal aandacht voor senioren maar vooral ook voor veiligheid en een leefbaar en toekomstbestendig waterschapsgebied. We hebben in deze jaren samen belangrijke stappen gezet. Het versterken van onze dijken en de waterveiligheid, ook met het oog op klimaatverandering. Het verduurzamen van ons waterschapbeheer, zoals investeringen in energieopwekking en circulaire toepassingen. Het verbeteren van de dienstverlening, communicatie richting inwoners, zodat besluiten beter begrepen en gedragen worden. Daar kijk ik met tevredenheid op terug. Ik wil mijn collega's in dit bestuur en de medewerkers van het waterschap danken voor de samenwerking. Besturen doe je nooit alleen, het is altijd een collectief proces van luisteren, afwegen en samen keuzes maken. Ik heb veel respect voor de deskundigheid en betrokkenheid die ik hiervan heb ervaren. Voor het waterschap liggen er grote uitdagingen: klimaatadaptatie, droogte en waterkwaliteit vragen om visie en lef. Ik heb er vertrouwen in dat dit bestuur en de organisatie deze taken met dezelfde inzet zullen blijven oppakken. Voor mij persoonlijk is het een moment van loslaten, maar ook van dankbaarheid; ik ben dankbaar dat ik hier sinds 2015 mijn bijdrage heb mogen leveren en dankbaar voor het vertrouwen dat ik kreeg. Ik wens mijn opvolger, Gerrit Vruwink, namens 50PLUS veel succes toe. Ik hoop en verwacht dat hij mag rekenen op dezelfde loyaliteit en samenwerking die ik van u allen heb mogen ervaren. Ik wens u allen en ons waterschap veel succes en wijsheid toe in de toekomst. Dank u wel en tot ziens.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Is er gelegenheid om nog een kort woordje tegen John te zeggen? Dank je wel. Ja John, jij stond vanavond op de agenda en toen dacht ik ineens terug aan tien jaar geleden, want wij zijn tegelijk in het waterschap benoemd. Tien jaar geleden, ja. Jij voor 50PLUS; ik was dat toen ook al, dus je kunt eigenlijk wel stellen dat we altijd dezelfde uitgangspunten hebben, hè. Jij zat toen ook al in de plaatselijke politiek en ik denk dat we het eens zijn als ik zeg dat het waterschap toen een verademing voor ons was: zeer overzichtelijk, kleine commissies, minder vergaderen en toch wisten we altijd besluiten te nemen in goede harmonie met elkaar. Het CDA, vooral ik van het eerste uur en natuurlijk ook uit de gemeente Bergen op Zoom, waar ik ook woon, jouw gemeente, jouw woonplaats; ik wil jou hierbij bijzonder bedanken en de waardering uitspreken voor jouw inzet en vooral de onderlinge fijne samenwerking. Bedankt John, en ook voor de heerlijke koeken.

1.a.2 Toelating AB-lid fractie PvdA en fractie 50PLUS

Voorzitter: Dan gaan we nu twee AB-leden toelaten, agendapunt 1.a.2. Want vandaag gaan wij besluiten om toe te laten twee leden van het algemeen bestuur. De commissie van geloofsbrieven heeft voor beide vacatures de kandidaten beoordeeld aan de vereisten, op basis van de Waterschapswet. Ik mag de heer Maas het woord geven, voor een toelichting. Hij geeft een rapportage van de commissie van geloofsbrieven.

De heer Maas: Voorzitter, beste leden van het algemeen bestuur. Zoals de voorzitter al zei, vanavond beslissen we over de toelating van twee AB-leden: de heer Henk Schouwenaars en de heer Gerrit Vruwink, die beiden als AB-lid terugkeren in ons waterschapsbestuur. De heer Schouwenaars komt tot ons door de vacature ontstaan door het vrijwillig ontslag van mevrouw Jetten van de fractie PvdA en de heer Vruwink vanwege het vrijwillig ontslag van de heer Voets van de fractie 50PLUS. De commissie van geloofsbrieven heeft naar beide heren uitgebreid onderzoek verricht en is daartoe op 17 september 2025 – dat is vandaag – bijeengekomen. Het onderzoek van de geloofsbrieven vindt plaats op basis van hetgeen hiertoe in de Kieswet en in de Waterschapswet is bepaald en dat wat hierover staat in het reglement van orde van ons algemeen bestuur. In het digitaal bijgevoegde rapport vindt u onze bevindingen over beide heren.

Welnu, ik ga Gerrit en Henk nu niet langer nodeloos in spanning houden; er zijn naar de mening van de commissie geen geschillen geconstateerd met betrekking tot de geloofsbrieven die zij af dienen te leggen. De commissie adviseert daarom positief tot hun toelating als leden van het algemeen bestuur. Aldus sprak de commissie, bestaande uit de heren Stehouwer, Overeen en Maas. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Maas. Ik zie een handje bij mevrouw Antonissen.

Mevrouw Antonissen-Vis: Ja, dat klopt, voorzitter. Kan het zijn dat in het rapport van de commissie van geloofsbrieven misschien een omissie is geslopen? Want bij de heer Schouwenaars staat dat hij op 2 september 2025 is benoemd tot lid van het algemeen bestuur, maar wij dachten dat dat pas vandaag zou zijn.

Voorzitter: Vandaag wordt hij beëdigd. Is dat afdoende voor u? Dan vraag ik nu aan u allen of u kunt instemmen met de keuze om de heer Schouwenaars toe te laten.

Het algemeen bestuur besluit de heer Schouwenaars, Hendricus Cornelis Adrianus Maria, wonende te Zevenbergen, toe te laten als lid van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta ter vervulling van de opengevallen vacature in de belangencategorie Ingezetenen, voor de Partij van de Arbeid.

Mijnheer Schouwenaars, wilt u naar voren komen om de belofte af te leggen?

Mijn heer Schouwenaars. *Ik verklaar dat ik, om tot lid van het algemeen bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen.* Dat verklaar en beloof ik. Wat is daarop uw antwoord?

De heer Schouwenaars: Dat verklaar en beloof ik.

Voorzitter: Dank u wel. Dan zijn er nu bloemen voor de heer Schouwenaars. Gefeliciteerd en welkom. U kunt op uw vertrouwde plek plaatsnemen.

Dan gaan we dit nu herhalen voor de heer Vruwink. Mag ik u ook vragen naar voren te komen? O nee, ik moet eerst vragen aan het algemeen bestuur of u kunt instemmen met de toelating van de heer Vruwink. Het algemeen bestuur besluit de heer Vruwink, Gerrit Johannes, wonende te Roosendaal toe te laten als lid van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta ter vervulling van de opengevallen vacature in de belangencategorie Ingezetenen, voor de fractie 50PLUS. Wilt u naar voren komen? Ook u wilt de belofte afleggen, heb ik begrepen.

Ik verklaar dat ik, om tot lid van het algemeen bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en beloof ik. Wat is daarop uw antwoord?

De heer Vruwink: Dat verklaar en beloof ik.

Voorzitter: Gefeliciteerd. Dank u wel. Ook voor u zijn er bloemen en ook u weet uw plaats inmiddels te vinden, welkom. Fijn, we zijn weer compleet. De felicitaties en zo zullen we straks bij de borrel verder doen.

Besloten:

I. Het algemeen bestuur besluit de heer Schouwenaars, Hendricus Cornelis Adrianus Maria, wonend te Zevenbergen toe te laten als lid van het algemeen bestuur van Waterschap

Brabantse Delta ter vervulling van de vacature ontstaan vanwege het vrijwillig ontslag van mevrouw A.M.M. Jetten in de belangencategorie Ingezetenen, fractie PvdA.

II. Het algemeen bestuur besluit de heer Vruwink, Gerrit Johannes, wonend te Roosendaal toe te laten als lid van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta ter vervulling van de vacature ontstaan vanwege het vrijwillig ontslag van de heer J.J.M. Voets in de belangencategorie Ingezetenen, fractie 50PLUS.

1.b Vaststellen agenda

Voorzitter: Dan kunnen we nu verdergaan met het vaststellen van de agenda.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Er staat een aantal moties vreemd op de agenda, volgens mij moeten die hier nog even specifiek worden ingediend. Dus bij dezen wil ik in ieder geval een PFAS-motie en een maaibeleidmotie aankondigen.

Voorzitter: U bent mij net voor. Ik zag nog een hand? Jullie willen ook een motie aankondigen? Ik ga ze zo even opnoemen. De agenda vaststellen. De heer Vruwink?

De heer Vruwink: Mogen wij vijf minuten schorsen? Dan kan ik de heer Voets even helpen en naar zijn auto brengen.

Voorzitter: Dat mag zeker, dan schorsen we vijf minuten. Communicatie wilde volgens mij ook nog een foto, dan moeten we dat nu even doen.

De vergadering wordt geschorst gedurende drie minuten.

Voorzitter: Wel thuis, John. Dan heropen ik de vergadering en gaan we nu de agenda vaststellen. Er zijn inderdaad zoals net al benoemd vier moties ontvangen bij onze bestuursadviseurs. Die moties zijn: een motie vreemd aan de orde 'Van afko's naar afknappen, maak beleid weer leefbaar'. Een motie vreemd aan de orde 'Herziening maaibeleid ten behoeve van waterveiligheid, uitvoerbaarheid en ecologische onderbouwing'. Een motie vreemd aan de orde 'Vasthouden aan maaibeleid is fijn voor de natuur en goed voor onze geloofwaardigheid'. En de vierde motie vreemd aan de orde 'Zet als waterschap juridische stappen om het verbod op PFAS voor elkaar te boksen'. Ik stel voor om deze onderwerpen als laatste besprekpunten aan de agenda toe te voegen, dus dat worden dan agendapunten 2.e, 2.f, 2.g en 2.h. Kunt u daarmee instemmen?

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Als ik het goed heb begrepen zijn dan nu de twee maaibeleidmoties aparte agendapunten? Als dat zo is, als ik dat goed heb begrepen, zou ik willen voorstellen om die te combineren tot één agendapunt. Dat heb ik verkeerd begrepen?

Voorzitter: Het zijn twee moties vreemd, die verdienen ieder hun eigen behandeling.

Mevrouw Pallandt: Omdat ze over hetzelfde onderwerp gaan, dat was gewoon puur ter efficiëntie.

Voorzitter: Zo hebben wij er ook eerst naar gekeken, maar wij zijn tot deze conclusie gekomen dat we het per motie willen doen, om recht te doen aan elke motie. Kunt u met de agenda instemmen?

Mevrouw Korst-Dingemans: Ja, het lijkt mij wel handig om deze twee moties in één keer te behandelen. Ik zie daar het probleem niet van, om dat niet in één keer te doen.

De heer Post: Voorzitter. Ik begrijp dat je twee keer moet stemmen, dat is natuurlijk het punt en daarom praten we erover.

Voorzitter: Als ze in stemming komen.

De heer Post: Maar ik kan me voorstellen dat we de discussie gezamenlijk doen en dan vinden er twee stemmingen plaats.

Voorzitter: Ja, zo kunnen we het ook benaderen. Helemaal prima. Kunt u dan met de agenda instemmen zoals die voorligt? Ja. Dank u wel.

1.c Insprekers

Voorzitter: Dan agendapunt 2.c. Er hebben zich geen insprekers gemeld deze avond.

2 Bespreekpunten

Voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 2, de bespreekpunten.

2.a Motie 2E M3 RWZI Kadernota tactisch plan, gewijzigde versie (fractie Water Natuurlijk)

Voorzitter: Agendapunt 2.a is de motie '2E M3, RWZI Kadernota tactisch plan, gewijzigde versie' van de fractie Water Natuurlijk. Die staat op deze agenda omdat in de laatste vergadering van 25 juni de stemmen staakten. Dan komt automatisch de motie in de eerstvolgende vergadering terug op de agenda. Ik heb begrepen dat de fractie Water Natuurlijk hier iets over wilde zeggen. O, ik zie mijnheer Dujardin al zwaaien, aan u het woord.

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik denk, ik laat u netjes uitspreken en dan komt het vanzelf wel goed, u wordt vast wel gesouffleerd als ik mijn hand opsteek. Ja, het klopt, de vorige keer staakten de stemmen. Dan kunnen we hem nu weer opnieuw indienen, maar in de tussentijd zijn er twee dingen gebeurd. De portefeuillehouder heeft in de commissie waterketen eigenlijk al min of meer een gedeeltelijke toezegging gedaan op de motie zoals die er ligt, dat er gewerkt wordt aan die doorkijk en die opbouw naar een schema, zodat we met zijn allen weten hoe we in de toekomst met al onze rwzi's gaan werken. Maar terecht heeft u toen opgemerkt dat hij dat niet kan beloven voor deze begroting, mede ook omdat er nog een paar beslispunten zitten waar wij als algemeen bestuur een besluit over willen nemen: willen we wel of niet een hoger ambitieniveau of gaan we echt voor de minimum variant? Dat maakt alles uit, om dat te kunnen doen. Ik heb met de portefeuillehouder afgesproken dat wij de motie terugtrekken, want dat kan niet anders; normaal zou ik hem aanhouden, maar dat kan niet met een motie die al in stemming is gebracht, dus wij trekken hem in principe terug. We houden hem echter wel in de broekzak zal ik maar zeggen, zodat we hem met misschien een iets gewijzigde tekst als nieuwe motie in kunnen brengen, als volgend jaar blijkt bij kadernota dan wel begroting dat niet aan onze wensen voldaan is of niet voldoende voldaan is, dan kunnen wij hem alsnog inbrengen. Maar voor nu lijkt het ons het beste... Tenzij de portefeuillehouder mijn verhaal niet bevestigt, want dan brengen we hem wel in stemming. Ik wil dus een toezegging.

Voorzitter: Ik denk dat ik u begrijp en ik zal even aan de portefeuillehouder vragen hierop te reageren.

De heer De Beer: Dank. Ik heb inderdaad in de vorige commissie waterketen aangegeven dat we de ambitie hebben... Tenminste, een bepaalde ambitie hebben waarmee we op een gedeeltelijke manier invulling geven aan de motie zoals die nu voorligt. Mocht dat niet naar wens gebeuren, dan zal de motie ongetwijfeld, zoals u aangeeft, weer een keer terug ten tonele verschijnen en dat is natuurlijk helemaal prima.

Voorzitter: Dan constateer ik dat de motie dus is ingetrokken en dat we hier nu niet over hoeven te besluiten.

2.b Definitief vaststellen kostentoedelingsverordening watersysteembeheer 2026 (inclusief nota van zienswijzen)

Voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 2.b, het definitief vaststellen van de kostentoedelingsverordening inclusief de nota van zienswijzen. Wie mag ik daarover het woord geven?

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Wij danken het DB voor het hele proces. We hebben in heel veel commissies hierover gesproken. Mijn fractie zal echter tegenstemmen en dat zit hem enerzijds in het peilmoment, wat wij veronderstellen dat anders had gekund. Ik denk dat dat de belangrijkste reden is, maar we hebben wel een aandachtspunt. Recent heeft een van de collega's aandacht gevraagd voor laat ik maar zeggen de juridische kwaliteit van onze stukken. En ook dit stuk is wat ons betreft niet altijd niet volmaakt, in de zin dat sommige dingen anders hadden gekund. Bijvoorbeeld: in het technisch antwoord wordt aangegeven dat de periode van inspraak 27-6 tot 10-8 was, maar in de adviesnota staat 29-6 tot 10-8. Juridisch leidt dat niet tot allerlei problemen, maar als het gaat om hoe zuiver je bent denk ik toch dat dat soort dingen eigenlijk niet voor mag komen. En ook de discussie die we helemaal in het begin hadden gehad, over de inwonertallen, dat is gelukkig allemaal rechtgekomen maar eigenlijk mag dat soort dingen niet voorkomen. Ik denk dat de juridische toetsing van dit soort stukken weleens echt goed zou zijn. Ik weet dat het misschien niet altijd de opzet is om binnen een dagelijks bestuur of binnen het ambtelijk apparaat elkaar te controleren, maar alleen al zo'n dataverschillen, daarvan zeg ik: dat moet eigenlijk niet voorkomen. Ik verwijt niemand iets, maar ik geef wel dat leermoment graag mee. Voorzitter, tot zover.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. De Partij voor de Dieren is in grote lijnen heel positief over hoe de organisatie en portefeuillehouder het kostentoedelingstraject hebben ingevuld. Maar goed, met de dreiging van maximale spreektijd in het achterhoofd ga ik mijn bijdrage toch besteden aan de kritische noten. Onze fractie had het liefst gezien dat het kostenaandeel van de inwoners minder zou stijgen dan nu het geval is en wij zouden dat ook passend hebben gevonden in het licht van de verbruiker/vervuiler betaalt. Een van de weinige dingen die we hadden kunnen doen was een andere keuze maken voor de gebruikte peildatum; dat heeft het DB nagelaten en dat vinden wij wel jammer. Ook in de communicatie had, als het aan de Partij voor de Dieren had gelegen, meer aandacht moeten zijn voor de inwoners. Er zijn nul zienswijzen ingediend en volgens ons betekent dit vooral dat inwoners niet wisten dat de kostentoedeling voorlag, wat deze inhoudt en dat ze daarop überhaupt konden reageren. Je kunt dus kiezen om opgelucht adem te halen als er geen zienswijzen komen op je besluiten, maar je kunt het ook zien als een rode vlag dat je communicatie daarover misschien tekortschoot. Als ik bijvoorbeeld zoek op de website van BN DeStem dan vind ik geen artikelen uit 2025 over kostentoedeling of watersysteemheffing, en het laatste Facebookbericht wat ons eigen waterschap over belasting heeft gepost was in februari vorig jaar. Wij communiceren over dit soort dingen vooral via Overheid.nl en onze eigen website, en dat zijn twee websites die de meeste inwoners gewoon niet weten te vinden, niet bezoeken. De inwoner kent het waterschap echter wel vooral vanwege die belasting die jaarlijks betaald moet worden en die heeft dus ook echt het recht om daar onderbouwde kritiek op te kunnen leveren. Wij zijn van mening dat daarom het waterschap zich beter zou mogen inspannen om de stakeholders tijdens zo'n inzageperiode echt te bereiken. Wat ik steeds vooral teruglees in de antwoorden op technische vragen over de inzage is: we hebben gedaan wat we moeten doen, we zijn juridisch goed ingedekt. De Partij voor de Dieren zou willen dat die focus wat meer ligt op het actief en doeltreffend informeren van de stakeholders en het verwelkomen van kritiek op onze keuzes. Dat betekent: zet een stapje extra. Dank u wel.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Eerlijk belasting heffen wil voor de Partij van de Arbeid zeggen dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Verder dat de veroorzaker en partijen die meer profijt hebben van inspanningen van het waterschap wat hoger worden aangeslagen. Het aangepaste belastingstelsel geeft ons als AB maar een paar knoppen waaraan wij kunnen draaien om dat te realiseren. Unaniem vindt dit AB dat het instrument gebiedskenmerken geen soelaas biedt; dat was dus knop twee, die kunnen we vergeten. Eerlijkheid bewerkstelligen moet dan ook zo veel mogelijk gerealiseerd worden door het schuiven in de toedeling van lasten tussen enerzijds inwoners en anderzijds huizenbezitters, boeren en bedrijven. Dat is het zogenaamde ingezetendeel. Daar hebben wij de mogelijkheid om voor onze inwoners met een smalle beurs en met name huurders een beetje te ontzien. In deze toedelingsverordening wordt er bewust niet voor gekozen om dit instrument

daarvoor maximaal te benutten. Samen met anderen in dit AB hebben wij gepoogd dit te bereiken. Een meerderheid van ons algemeen bestuur kiest niet voor het principe van eerlijkheid waar wij voor staan; een keuze waar wij niet achter kunnen staan. De Partij van de Arbeid stemt dan ook tegen deze verordening.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Wij zijn als AB het afgelopen jaar zeer zorgvuldig meegenomen in de wijziging van het belastingstelsel. De uitgangspunten, kosten voor het waterbeheer en watersysteemheffing worden nu op basis van gebiedskenmerken berekend. Wij vinden het belangrijk dat er een draagvlak is - en dat hebben we ook gemerkt, ook binnen dit algemeen bestuur - voor een rechtvaardige lastenverdeling en we vinden het essentieel, zodat er een eerlijke verdeling is over de inwoners, bedrijven en boeren. Er mag geen sprake zijn, wat ons betreft, van een onevenredige belastingheffing, mits evenwicht en voorspelbaarheid wel geborgd blijven. Tot zover.

De heer Arnold: Voorzitter. Wij hebben een zorgvuldig traject afgelegd om te komen tot deze kostentoedelingsverordening. Wij hadden de hoop dat we met deze verordening zouden komen tot een eerlijker verdeling van de lasten voor burgers en bedrijven en dat is niet gelukt. Het venijn zat echt in de staart. Ons amendement om dat te bereiken heeft het niet gehaald en dat betreuren wij in hoge mate. Zodanig dat wij zelfs hebben overwogen om ook niet in te stemmen met dit voorstel. Wij zullen dat wel doen, maar met deze verklaring die ik nu uitspreek wil ik nogmaals wel mijn standpunt weergeven, zoals ik dat al op meerdere momenten in deze vergadering heb gedaan: dat wij meer oog moeten hebben voor de belangen van onze burgers. Zij zijn het immers die het grootste deel van de inkomsten van ons waterschap voor hun rekening nemen. Ik sluit aan bij de woorden van mevrouw Pallandt, dat als we kijken naar de wijze van inspraak, als ik kijk naar dat proces - en ik heb zelf ook wel andere voorbeelden die ik kan geven, dat ga ik vanavond niet doen maar ik kom daar op een later moment zeker nog wel op terug - dan denk ik dat die inspraak op deze manier - heel technisch, ver weg ergens op de website kun je misschien wat vinden over de zaken die ter inzage liggen - geen echte inspraak is. Daar moeten we toch meer aan doen qua communicatie. Niet alleen met stakeholders, want die vinden de weg toch vaak wel, maar ook met onze burgers. Ik kom ook terug op de woorden van de heer Van der Kallen, die terecht aangeeft - ik heb het in een eerdere vergadering ook al aan de orde gesteld, ook in de commissievergadering - oog te hebben voor de juridische aspecten, want het moet wel op orde zijn waar we hier als algemeen bestuur over besluiten. Dank u wel.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Er zijn al een heleboel verstandige opmerkingen gemaakt over het voorstel dat nu voorligt. Ik hoop dat het bestuur daar terdege rekening mee zal houden en ook ter harte zal nemen wat hier is gezegd. Ondanks het feit dat wij voor het voorstel zullen stemmen, kleven er natuurlijk toch de punten aan die genoemd zijn en terecht genoemd zijn. Er is een zeer zorgvuldig proces aan de besluitvorming van vanavond voorafgegaan en daarvoor dank, ik denk dat dat ook een voorbeeld is van hoe een belangrijk onderwerp moet worden aangepakt. Ook onze fractie gaat niet over een nacht ijs, hier is - dat mag u gerust aannemen - uitvoerig over gesproken, binnen de 21 waterschappen, door de vertegenwoordigers van de TBO's. Uiteraard verschilt de besluitvorming binnen de waterschappen, maar we hebben in ieder geval terdege alle ins and outs besproken, vanaf het moment dat zeg maar de hele herziening van de kostentoedelingstoelagen aan de orde kwam. Nogmaals, wij zullen voor stemmen, mede indachtig het feit dat we al een besluitvorming hebben gehad en daarbij in feite al is bepaald welke besluitvorming zal plaatsvinden. Wij willen ook niet de verantwoordelijkheid dragen dat we straks zonder kostentoedelingsgrondslag zitten en we het hele proces moeten overdoen. Dat zou denk ik een verkeerde inzet zijn, dus wij stemmen voor.

De heer Logt: Voorzitter. Dit is het laatste deel van het proces, van een zorgvuldig proces dat wij doorlopen hebben. Natuurlijk, de inspraak is de basis en had nog zorgvuldiger gekund, maar we hebben heel belangrijke stappen gemaakt om te komen tot deze kostentoedelingszaak en daar wil ik het dagelijks bestuur en ook de organisatie voor bedanken. In het verleden zijn best dingen anders gegaan, maar we kunnen wat dat betreft terugkijken op een goed proces. Er is inderdaad een aantal - dat ben ik met de vorige spreker eens - verstandige dingen gezegd, daar moeten we naar kijken, maar voor ons is dat absoluut geen reden om tegen te stemmen. Wij zijn voor en voor de toekomst,

communicatie, dat komt misschien straks ook nog aan de orde bij een motie, hoe we dat verder kunnen verbeteren en doorzetten. Participatie, inspraak is in ontwikkeling in heel Nederland, dus ook daar kunnen wij ons voordeel doen met wat anderen doen. Tot zover, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de vervangende portefeuillehouder van mevrouw Van de Berg, dat is mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Als eerste dank voor de hier en daar ook wel mooie woorden die gezegd zijn. Ik hoor eigenlijk met name oproepen over het komen tot de vaststelling, tot verdeling van de percentages. Ik kan daar op dit moment eigenlijk niet meer van zeggen dan dat we dat proces doorlopen hebben met elkaar, dat we daar voordat we het stuk ter inzage gelegd hebben een besluit over genomen hebben. Ik hoor en in snap dat niet iedereen daar helemaal tevreden mee was, dat hebben we gehoord, alleen is het wel een democratisch besluit geweest. Er zijn geen zienswijzen ingediend, dus we kunnen daar helaas – of nou, helaas – op dit moment niks meer mee, omdat we dan terug naar de tekentafel zouden moeten en dat kunnen we op dit moment in het proces ook niet gebruiken, gezien het feit dat we binnenkort ook de begroting vast moeten gaan stellen. Ik heb ook een aantal opmerkingen gehoord over het juridisch proces en over de communicatie. Die zullen we ter harte nemen, daar zullen we in het vervolg beter naar kijken. Het leert me wel ook om te zeggen dat ik niet weet, als we meer communicatie aan het kostentoedelingsverhaal hadden besteed, of we dan meer inspreekreacties hadden gehad want ik denk dat het – misschien heel cru gezegd – voor de gemiddelde burger dan toch nog lastig wordt om in de pen te klimmen en er iets mee te gaan doen. Maar we zullen het zeker ter harte nemen en dan kijken of we het de volgende keer iets anders of iets uitgebreider kunnen doen.

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hagenaars. Heeft er iemand behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van der Kallen: Voorzitter. De kaarten zijn geschud, dat constateer ik na de tweede termijn. Tegelijkertijd bestaat dit waterschap vanaf 2008 en al die jaren heeft het waterschap, het AB en het DB, ernaar gestreefd om tariefsaanpassingen en -verschuivingen zo klein mogelijk te laten zijn ten opzichte van elkaar. Dit is een breuklijn en ik constateer dat, ook al is het besluit hartstikke democratisch - het wordt netjes bij meerderheid genomen, er is een keurig proces doorlopen hoewel ik de communicatie naar buiten toe liever op de manier van Scheldestromen had gezien, met extra documentatie erbij; ik ben het met de waarnemend portefeuillehouder eens dat dit vermoedelijk niet tot meer insprekersreacties had geleid, want het is gewoon een ingewikkeld verhaal en een ingewikkeld stuk wat de gemiddelde burger voorbijgaat. Maar wat niet voorbijgaat is dat er vanavond een breuklijn is, dat voor het eerst over tarieven wordt gesproken en de consequenties van tarieven, die anders zijn dan in het verleden. Een verleden waarin steeds werd getracht om de onderlinge verhoudingen zo geleidelijk mogelijk te laten veranderen en dit is een breuk. Ik geef dat maar mee, want het is ook een breuk in hoe je met elkaar – als fracties en belangen onderling – omgaat. Voorzitter, tot zover.

Voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat we tot stemming... [geluid valt even weg]. Even wachten tot de techniek zover is. Ja? U kunt uw stem uitbrengen.

Er zijn 26 stemmen uitgebracht, waarvan 22 stemmen voor, 4 stemmen tegen. Daarmee kan ik het besluit formuleren dat het algemeen bestuur instemt met de Nota van Zienswijzen over de ontwerp kostentoedelingsverordening watersysteembeheer 2026 en we stellen de kostentoedelingsverordening watersysteembeheer 2026 vast.

Besloten:

Het algemeen bestuur:

- 1. stemt in met de Nota van Zienswijzen over de ontwerp kostentoedelingsverordening watersysteembeheer 2026;**
- 2. stelt de kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Waterschap Brabantse Delta 2026 vast.**

2.c Adviesnota 'Realisatie Innovatielab'

Voorzitter: Dan kunnen we door naar agendapunt 2.c, de adviesnota 'Realisatie Innovatielab'. Welke fracties willen daarover het woord?

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Onze fractie wil graag een compliment maken over het voorliggende voorstel. Je kunt je niet voorstellen dat je in het huidige tijdsgewricht nog de innovatiebehoefte en innovatienoodzaak in twijfel zou trekken, dat doen wij dus ook absoluut niet. We steunen in die zin het voorstel absoluut en kunnen akkoord gaan met alle onderdelen die daarin staan, met de keuzes die gemaakt zijn. Het is heel goed dat we deze weg gaan bewandelen en dat het waterschap daar een voortrekkersrol in wil spelen. Daar wil ik gelijk aan toevoegen een opmerking over het voorstel, namelijk: onze fractie mist één aspect in dit voorstel en dat is de zeg maar de verhouding met de andere waterschappen en dan met name in fysieke zin. In hoeverre kan onze voorziening, wat zeg maar als voortrekker gezien kan worden op het gebied waarin het wordt beschreven, mede worden benut door anderen, in casu de omliggende waterschappen. En ook ondernemingen, want ook dat is opvallend, dat in de nota niets wordt gezegd over het aanhaken van andere geïnteresseerden of andere initiatiefnemers die een bijdrage kunnen leveren aan de resultaten van ons waterschap. Dat wil ik hier namens de fractie naar voren brengen, voorzitter. Misschien kan het bestuur een toezegging doen om daar nog eens naar te kijken bij de verdere uitwerking van het voorstel.

De heer Schouvenaars: Voorzitter. Wij juichen dit voorstel op het grootste onderdeel hartstikke toe. Kartrekker zijn op het gebied van innovatie zou meer bij dit waterschap moeten passen, dus daarin vooruitlopen is een prima zaak. Wat ons zorgen baart is de innovatie concentreren op een rwzi. Dat heeft twee kanten. De ene kant is: zou innovatie van het waterschap zich alleen maar richten op de zuivering of zijn er niet veel meer innovaties te verrichten? Door concentratie op rwzi zou je de indruk kunnen wekken dat daar de hoofdmoot zit. Dat is één kant. De tweede kant is, we hebben als antwoord gekregen op onze vragen in de commissie: we kunnen daar wel een vergunning voor krijgen, dat zal wel lukken. Het schriftelijk antwoord vat ik even samen. Wij hebben onze twijfels of je medewerkers, onderzoekers die voor ons werken, acht uur per dag, vijf dagen per week, op een rwzi moet laten werken als het op andere plekken ook kan. Het is niet de meest gezonde plek in West-Brabant. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil allereerst de woorden van de heer Von Meijenfeldt onderschrijven; wat hij zegt vinden wij ook, dat andere waterschappen en bedrijven daar mogelijk ook hun voordeel mee kunnen doen. Innovatie zien wij als een middel en niet als een doel op zich. Wij vinden dat in de huidige tijd, met stikstof- en fosfaatoverschotten, de overheid het goede voorbeeld dient te geven. Indien er dan ook nog duidelijke doelen en evaluatiemomenten worden ingebouwd, gaan wij als CDA akkoord met de verdere ontwikkelingen van het innovatielab. Bovenal, vinden wij, is het waterschap een functionele democratie. Wij moeten kunnen werken aan een toekomstgericht, duurzaam waterschap.

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Hagenaars, denk ik?

Mevrouw Hagenaars: Dank je wel voor in ieder geval de complimenten. Ik heb eigenlijk twee punten gehoord waar vragen over waren. Dat is langs de ene kant: is dit wel de meest geschikte locatie? Daar zijn wij van overtuigd, dat dit de geschikte locatie is. Ja, er worden meer zaken getest of meer zaken onderzocht als alleen rwzi-activiteiten, maar om die activiteit te kunnen uitvoeren wil je graag dicht bij je bron zijn en vandaar dat de locatie op de zuivering wel gewoon de meest logische is. Er wordt gezorgd voor een goed werk- en leefklimaat aldaar en er werken nu ook al heel veel mensen op deze locatie, die zijn daar ook al acht uur per dag aanwezig. Daar is dus continu aandacht voor en u mag van ons aannemen dat wij voor onze medewerkers een goede werkomgeving verzorgen. De andere vraag is natuurlijk of andere waterschappen dan wel bedrijven ook gebruik mogen maken van deze ruimte. Wij als waterschap bouwen deze ruimte, maar eigenlijk elk innovatietraject dat wij doorlopen doen wij vaak in overleg of in afstemming met andere waterschappen. Als ik als voorbeeld

het ViviMag en dat soort projecten aan mag halen, die hebben we nog nooit enkel en alleen zelf gedaan. Alleen zijn wij nu wel degenen die de ruimte bouwen en in een innovatie die daar straks onderzocht zal worden, zullen we natuurlijk bij ieder project gaan kijken of er partners zijn die aan willen haken en hoe wij dan de kosten van ons innovatielab met die andere partijen zullen gaan delen. Maar dat hoort volgens mij niet in dit traject thuis; dit traject is het bouwen van het innovatielab. Dat doen wij als waterschap zelf, daar staan wij voor aan de lat en hoe we het straks gaan exploiteren, daar komen we denk ik per project bij jullie op terug, hoe we dat gaan doen. En of dan een private partij ook een partner mag zijn in een overheidstraject, daar heb ik op dit moment nog niet het antwoord op. Dat ligt er denk ik volgens mij helemaal aan wat dan op dat moment de vraag is en de achterliggende gedachte van zo'n private partij die iets met ons samen wil gaan doen. Dus ik denk dat dat straks bij jullie terug gaat komen, op het moment dat er een innovatie komt die in het laboratorium onderzocht gaat worden, dan zullen we gaan kijken welke andere partners we daarin meenemen en hoe we de kosten gaan verdelen. Dus volgens mij komt die vraag pas op een later moment, want we hebben hem zeker wel gehoord en we nemen hem ook zeker wel mee.

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik rond of iemand nog een tweede termijn wenst?

De heer Logt: Voorzitter. Dank voor de antwoorden. Wij zijn op zichzelf ook blij met het voorstel over de bouw. We hadden ook vragen in de commissie gesteld, toen werd al gezegd, dat doen we op de dag van de innovatie. Dank voor de antwoorden en dank voor de ondersteuning vanuit het AB op de vragen die wij gesteld hebben, waar ook de antwoorden al een stuk in zitten, ook van de exploitatie met kosten. Dus blij met het voorstel, blij met de ondersteuning van diverse fracties vanuit het AB naar aanleiding van de vragen die wij gesteld hebben en de antwoorden die het DB daarop gegeven heeft.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Heel kort, dank aan de portefeuillehouder voor haar beantwoording. Het is inderdaad heel duidelijk en we kunnen er ook van uitgaan dat we te zijner tijd daar verder over geïnformeerd zullen worden, met name de spelregels waaronder anderen kunnen aanhaken aan de initiatieven die hier ontplooid worden. Misschien nog goed om met name tot slot te zeggen: fijn dat ook voorzien is in de communicatie, ook voor dit traject en wat er gaat gebeuren, dus dat we daarmee ook het waterschap maximaal kunnen profileren als het gaat over dit innovatie-initiatief. Dank u wel.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik wilde alleen nog even stilstaan bij hoe tof het eigenlijk is dat dit innovatielab er gaat komen, want als ik het goed heb begrepen zijn wij hierin het eerste waterschap en ik vind dat het wel benoemd mag worden dat dat iets is waar we heel trots op mogen zijn.

Voorzitter: Dank u wel. Ja, inderdaad, dat is ook fijn om eens te horen en gezegd te hebben. Nu heb ik eigenlijk geen wanklanken gehoord, ik weet niet of u dit in stemming wilt brengen? Anders zou ik bijna zeggen: we kunnen dit unaniem bij acclamatie aannemen. Ja? Dan gaan we dat aldus besluiten. Het algemeen bestuur... U wilde nog iets zeggen, mijnheer Van der Kallen?

De heer Van der Kallen: Ik mompelde: je zou bijna op zoek zijn naar een wanklank. Maar als je erop staat, heb ik hem wel.

Voorzitter: Ik moet je niet uitdagen, ik weet het, sorry. Het algemeen bestuur stemt in met de keuze voor de bouw van een Innovatielab Variant C – Doelmatig, op de locatie Nieuwveer. Het verstrekken van een uitvoeringskrediet ter grootte van het in de onderliggende stukken genoemde bedrag voor het project Realisatie Innovatielab.

Besloten:

Het algemeen bestuur stemt in met:

- 1. de keuze voor de bouw van een Innovatielab Variant C - Doelmatig op locatie Nieuwveer;**
- 2. het verstrekken van een uitvoeringskrediet ter grootte van het in de onderliggende stukken genoemd bedrag voor het project Realisatie Innovatielab.**

2.d Adviesnota 'Herijking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma' (HWBP)

Voorzitter: Dan kunnen we door naar agendapunt 2.d, de adviesnota Herijking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Portefeuillehouder is collega Sneep. Wie wil hierover in eerste termijn het woord?

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Omdat klimaatverandering veel sneller en ook anders loopt dan verwacht, komt ons doel om droge voeten te houden in gevaar. Een risico dat we op weinig plekken zó voelen als in West-Brabant. De herijking van het HWBP verhoogt de effectiviteit van de maatregelen die we daartegen nemen en de Partij voor de Dieren juicht dit dan ook toe. Maar als blijkt dat we hebben gebouwd op prognoses die er fors naast zitten, dan zal het hoogwaterbeschermingsprogramma tekortschieten om ons te beschermen tegen de gevolgen die dat heeft voor ons veiligheid en voor de financiële consequenties. Een voorbeeld van een belangrijke ontwikkeling is dat we nu meer weten over de impact die aerosolen hebben op de zonnestraling en op de vorming van wolken. Een ander voorbeeld is dat we er altijd van uitgingen dat het kantelpunt in de golfstroom zou plaatsvinden na 2100, maar nu blijkt dat dat al halverwege deze eeuw zou kunnen gebeuren. Op dit moment is het vooruitzicht dat we nog vijf jaar lang moeten door gaan prioriteren, ontwerpen en bouwen op prognoses waarvan we dus weten dat we niet meer kloppen. Als waterautoriteiten moeten we de gigantische opgave waarvoor we staan niet op die manier laten saboteren. Laten we ons gezamenlijk hard maken voor een sterke wetenschappelijke onderbouwing van onze waterveiligheidsopgave, een onderbouwing waar ingrijpende nieuwe ontwikkelingen in verwerkt worden. Vorige week heeft mevrouw Mado Ruijs, van waterschap De Dommel, binnen de Unie van Waterschappen het belang aangekaart van actuele klimaatmodellen. Mijn concrete vraag aan de portefeuillehouder is: bent u bereid om zich bij die oproep aan te sluiten en u daar ook over uit te spreken binnen de Unie van Waterschappen en het HWBP? Want, voorzitter, een van de zes alliantieprincipes van het HWBP luidt niet voor niets: voorspelbaar en verrassingsvrij, we maken risico's en issues bespreekbaar. Dank u wel.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Zoals wij in de commissie van 27 augustus aangegeven hadden, stemt de Partij van de Arbeid in met het voorstel van het bestuurlijke concept afspraken herijking hoogwaterbeschermingsprogramma. Met daarbij de kanttekening om het voortschrijdend inzicht, wat me misschien eerder hebben, zeker mee te nemen. Tot zover, voorzitter.

De heer Merkx: Voorzitter. Voor het CDA blijft veiligheid nog steeds topprioriteit. We vinden een robuust en toekomstbestendig dijkbeheer cruciaal. Het CDA steunt de herijking, maar blijft er wel bij dat de kosten eerlijk verdeeld en haalbaar moeten blijven. Om die reden is het belangrijk dat alle waterschappen hiermee instemmen. Cofinanciering door de overheid blijft ook een issue.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Ik kan er kort over zijn: voor ons is de samenwerking met HWBP vanzelfsprekend. Het valt onder een van onze primaire taken dus daarom is het voor ons een hamerstuk. Tot zover.

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik sluit mij graag voor een groot deel aan bij de woorden die door de Partij voor de Dieren op een prima en enthousiaste wijze zijn neergezet. Mede omdat wij natuurlijk ook wel onze contacten bij de andere waterschappen en zeker binnen onze partij hebben, is het inderdaad belangrijk dat wij steeds actueel blijven en dat voortschrijdend inzicht voor alle waterschappen en het rijk natuurlijk van belang zijn, om zo snel mogelijk te herijken als dat nodig is. Aan de andere kant is dit een goed voorstel. A, u neemt ons mee in het proces, geeft al aan: er komen hogere kosten aan. Daar kunnen wij ons alvast op voorbereiden, dus wat dat betreft gaan we

ermee akkoord maar wel met de kanttekening zoals ook mevrouw Pallandt daarnet zo keurig heeft verwoord.

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan portefeuillehouder de heer Sneep.

De heer Sneep: Voorzitter. Dank allereerst voor de brede steun die ik voel voor deze herijking van de afspraken. Ja, al eerder aangegeven, maak ik me ook zorgen of uit ik zorgen als het aan de orde is in de Unie van Waterschappen, of we wel voldoende financiële ruimte en buffer nemen om alle taken, waterveiligheidstaken, voldoende uit te kunnen voeren. Er zijn meer partijen die dat ook wel verwoorden. U verwoordt het ook in de zin van de klimaatscenario's en allerlei nieuwe zaken die zich nu voordoen, die we eerder niet wisten. U begrijpt dat het heel lastig is om zeg maar dagelijks min of meer actuele zaken mee te nemen. Je moet een keer een norm stellen, die is nu gesteld en in de afspraken staat inderdaad vijf jaar; dat we iedere vijf jaar – dus... 2029 is het nu inmiddels, vier jaar – weer kijken wat de actuele stand is van zaken die we op dat moment kennen en op grond daarvan wordt er weer een stap gezet. Dat zal wel een grotere stap zijn, waarschijnlijk, misschien, dan we nu denken want er zullen misschien nog wel veel meer inzichten komen. Het is lastig om ieder jaar te herijken of ieder kwartaal, dat is gewoon niet te doen. Je moet op een gegeven moment zeggen: dit is het, je bent met 21 waterschappen, het rijk moet ook mee. Even nog, mijnheer Merckx, die 21 waterschappen betalen gewoon naar rato. Die doen de helft, het rijk doet de andere helft en dat is ook voorwaardelijk in deze afspraken, dus dat staat gewoon vast, waarbij ieder waterschap voor eigen projecten tien procent bijdraagt. Dus daar wordt niet aan getornd, die financiële solidariteit blijft en daarom wordt er ook gesproken van een alliantie, we houden elkaar vast. We zijn ons inderdaad bewust van risico's die kunnen optreden, maar die kunnen we niet zeg maar zo actueel meenemen zo u het nu voorstelt. Het is niet zo dat er niet over gesproken wordt, dus het bewustzijn is er, alleen dat vertaalt zich inderdaad in 2029 naar nieuwe normen en nieuwe opgaven, zo het ook hier in de afspraken staat verwoord. Dan worden die opgaven groter en dan zal de financiering ook groter worden.

Voorzitter: Dank u wel. Heeft iemand nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van der Kallen: Ik was niet van plan om een bijdrage te leveren, omdat 2050 in mijn beleving al een continue frustratie is, omdat ik eigenlijk vind dat als een dijk niet voldoet die gewoon net als dertig jaar geleden moet worden versterkt. De opmerking van mevrouw Pallandt met betrekking tot het kantelpunt triggerde mij wel, want het kantelpunt zal betekenen dat we hier een afkoelingsperiode ingaan, als gebied. Sterker nog, ik denk dat we dan genietroepen moeten hebben die in staat moeten zijn om ijsbarrières op te blazen, wat vroeger vaak een startpunt was van een overstroming. Als het kantelpunt er echt is, dan gaan wij het koud krijgen en onze rivieren ook. Dat betekent ook dat er meer ijs vastgehouden zal worden op de Alpen, om maar aan te geven dat dan het systeem echt verandert en we minder kans hebben op een hoogwater in laten we zeggen de winterperiode, als het echt water is, maar eerder hoogwater als er na een vorstperiode een dooiperiode komt. Dat betekent een andere opzet, en dat we vermoedelijk niet de dijken verhogen maar op een andere manier beheren en aankleden, zodat ze beter tegen ijs zouden kunnen. Dus ik geef maar aan, klimaatverandering met zo'n kantelpunt betekent niet per definitie zwaardere eisen in hoogtes.

Voorzitter: Dank u wel. Wilt u daarop reageren, mevrouw Pallandt?

Mevrouw Pallandt: Ja, ik wilde sowieso nog een tweede reactie geven, maar wat de heer Van der Kallen nu net zegt; hij zegt het inderdaad nog iets meer in de diepte dan ik net probeerde te zeggen. Ik krijg daar meteen kippenvel van, dan denk ik: jeetje, er gaat zo veel veranderen, misschien gaat niet iedereen hier het meemaken maar wel mensen die wij kennen en waar wij om geven gaan het meemaken. Ik zeg niet ieder kwartaal, ik zeg niet eens ieder jaar, maar wel... Weet je, vijf jaar wachten terwijl je nu al weet dat er grote veranderingen zijn waarvan we zien dat die impact gaan hebben en we wisten dat eerst nog niet, ga niet vijf jaar wachten om wat we nu al weten te verwerken. Dus iets meer frequentie daarin is vooral waar ik aandacht voor vraag en ik hoop dat de portefeuillehouder dat signaal toch mee zou willen geven naar de Unie van Waterschappen.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik heb in de eerste termijn het woord niet gevraagd, maar toch even aansluitend op wat mevrouw Pallandt zegt. Het lijkt me wel verstandig dat ook vanuit uw zijde mee wordt gegeven dat wij echt wel vragen om continu die klimaatmodellen goed in de gaten te houden, of dat misschien toch een herijking nodig is. Het tweede punt, mevrouw Korst heeft het net ook aangekaart en de portefeuillehouder is er wel op ingegaan: wij gaan wel uit van absoluut betaling, ook voor vijftig procent, door de rijksoverheid. Ik heb begrepen dat dat nog niet helemaal volledig zeker is.

Voorzitter: Ja wel, dat is wel zeker.

De heer Arnold: Dat is wel een punt waar wij toch wel hard aan vasthouden. Het zal wel een nieuw kabinet worden voordat daar een goed besluit over valt, maar dit is voor ons wel een heel belangrijk punt. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik meen vernomen te hebben dat dat wel zeker is, mijnheer Arnold. Ik hoop dat u dat een beetje gerust kan stellen.

De heer Dujardin: Voorzitter. Dank portefeuillehouder voor uw antwoord. Toch bekruipt mij dan het gevoel van, we wachten toch rustig die vijf jaar af. Ik denk niet dat het zo bedoeld is, maar dan is het wat ongelukkig gezegd. Ik denk dat de oproep zoals ook mevrouw Pallandt die deed is: wees op onze hoede, want soms denken wij dat we vijf jaar of tien jaar de tijd hebben en dan blijkt twee jaar al te snel te zijn, en dan moeten we ook actie kunnen ondernemen. Dus ik blijf die oproep ondersteunen, neem het mee bij de vergadering in de Unie: jongens, laten we – zeker bij dit programma – goed oppassen of we niet een stapje verder moeten doen op een moment dat blijkt uit nieuwe berekeningen dat we dat stapje verder moeten doen, anders zijn we net een jaar te laat. Ik maak me dan ook zorgen om mijn kinderen of misschien wel mijn kleinkinderen, wat die dan mee gaan maken en die wil ik ook een fijne toekomst toewensen.

Voorzitter: Ik denk dat wij dat allemaal onderschrijven, mijnheer Dujardin. Mocht het u geruststellen: ik was daarbij, bij de commissie watersystemen, waar mevrouw Ruijs inderdaad die vraag deed, en dat de Unie van Waterschappen daar zeker mee aan de slag is, dat hoeven wij echt niet alleen te doen. Ik weet niet of mijnheer Sneep hier nog op wil reageren?

De heer Sneep: Ja, dat wil ik zeker. Want inderdaad, de Unie van Waterschappen is niet blind en ook niet doof, dus die krijgen dat ook allemaal mee. Het punt is wel dat je 1400 kilometer dijk moet programmeren en dan moet je een keer een uitgangspunt vastpakken en dat zijn voor dit moment even deze normen. Mocht er nu heel schokkende informatie komen, dan komt die door. En ik wil best dit geluid weer een keer ventileren, dat dit hier gezegd is en belangrijk wordt gevonden; dat vind ik zelf ook, want ik heb het al ingebracht, maar in de huidige afspraken wordt het in ieder geval standaard meegenomen in die vijfjarenafpraak. Mocht er zich nu iets cruciaals voordoen - zo'n kantelpunt, ik dacht dat het wetenschappelijk nog niet honderd procent zeker was dat het gepasseerd was, het zit eraan te komen, het wordt vermoed dat het zo is – maar als zoiets doorkomt dan komt dat ook bij de Unie van Waterschappen door en dan wordt er gekeken. Wat de heer Van der Kallen zegt, dan heeft dat allerlei consequenties; misschien niet alleen dijkhoogte maar ook wateropvang, misschien ook wel water van binnenuit, dat er nog meer regen gaat vallen, dus dat is een veel meer omvattend systeem, een veel bredere impact die op het moment dat het gebeurt zeker ter harte zal worden genomen.

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie nog een nabrander bij mevrouw De Regt?

Mevrouw De Regt-Taks: Ja, klopt. Het is allemaal leuk en aardig dat hier allemaal over klimaat en weet ik veel, prognoses enzovoort gepraat wordt, maar ik ga ervan uit dat de berekeningen die plaatsgevonden hebben heel en heel ruim genomen zijn met de achterliggende gedachte van, stel dat de opwarming zo snel doorgaat of nog sneller doorgaat enzovoort, enzovoort. Dus ik ga ervan uit dat

de berekeningen die ten grondslag liggen aan de hoogte van de dijkverbeteringen enzovoort zeer ruim genomen zijn en ook met toekomstmodellen doorberekend zijn enzovoort en dat we ervan uit kunnen gaan dat onze kleinkinderen ook nog droge voeten houden.

De heer Merkx: Voorzitter. Nog even het volgende. We hebben het allemaal over de zeespiegelstijging, nou, daar zijn ze al jaren mee bezig en in mijn ogen komen ze daar ook wel uit. Alleen de hoge afvoer, gelijktijdig met de hoge zeespiegel zeg maar, dat zal het probleem zijn denk ik. Ik denk dat er dan betere afspraken gemaakt moeten worden met betrekking tot het inzetten van overloopgebieden en daar hoor ik nu eigenlijk te weinig over.

Voorzitter: Maar dat stond nu niet op de agenda, dat komt een andere keer. Is er iemand die dit voorstel in stemming wil brengen? Ik denk dat we tot stemming over kunnen gaan. U wilde nog iets zeggen, mijnheer Sneep?

De heer Sneep: Ik wilde even kort toelichten dat we inderdaad breder kijken inmiddels. We hebben zelf zo'n project, [onverstaanbaar, 1:14:56 - ... aanpak Dongen?], dat we vanuit ruimtelijk perspectief kijken, dus veel breder zon waterveiligheidsopgave meenemen. Daar zit inderdaad ook water van binnenuit in. Dat is een breder gedragen manier van doen, dat pakken andere waterschappen ook over, dat wordt breder in het land nu omarmd als een manier om daarnaar te kijken.

Voorzitter: Dank u wel. Ik heb niemand gehoord die zei dat hij hier niet mee kon instemmen, dus ik denk dat we unaniem kunnen besluiten over de adviesnota herijking van het hoogwaterbeschermingsprogramma: het algemeen bestuur stemt in met de bestuurlijke concept-afspraken Herijking HWBP. Dank u wel.

Besloten:

Het algemeen bestuur stemt in met de bestuurlijke concept-afspraken Herijking HWBP.

Voorzitter: Dan is het vijf over acht, ik stel voor even vijf minuten te schorsen voordat we naar de moties gaan. Even de benen strekken, over vijf minuten gaan we dan verder met de moties.

De vergadering wordt geschorst gedurende tien minuten.

2.e Motie vreemd aan de orde: Van afko's naar afknapper: Maak beleid weer leesbaar

Voorzitter: Collega-bestuurders, wilt u uw plaats weer innemen, dan kunnen we verder met onze agenda. Dan zijn we nu bij de moties vreemd aangekomen. Ja, dat is heel vreemd en het is nog vreemder, want op een aantal moties ben ik eigenlijk portefeuillehouder en woordvoerder en dan neemt de heer Sneep even het voorzitterschap van mij over. Dus mijnheer Sneep, mag ik aan u vragen het woord te nemen bij agendapunt 2.e?

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dan ben ik nu – dat wil ik benadrukken – technisch voorzitter, dus ik zit in een andere rol dan de vorige voorzitter. Ik ben dus niet vervangend dijkgraaf maar technisch voorzitter, wat betekent dat als er gestemd gaat worden ik wel mee zal stemmen, als u dat goedvindt. Als iedereen dat goedvindt dan gaan we verder. Dan hebben we de motie vreemd aan de orde 'van afko's naar afknapper, maak beleid weer leesbaar'. Mevrouw De Regt, ik denk dat u dit wellicht even wilt toelichten.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Ja, deze is ontstaan naar aanleiding van de commissie van vorige week van bestuur, strategie en internationaal, waarbij dus antwoorden gegeven werden... Dat was puur juridisch ingestoken en eigenlijk niet te lezen. Tijdens de presentaties kwamen ook heel veel afkortingen tot stand en ons burgerlid Jasper heeft het initiatief genomen om deze motie te maken. Dat heeft hij gewoon voortreffelijk gedaan en hij wordt gesteund door alle fracties die hier zitten, dus ik zou me willen beperken tot: verzoekt het dagelijks bestuur om... En dan mogen de andere fracties nog even een reactie geven, denk ik, toch?

Verzoekt het dagelijks bestuur om in beleidsstukken, rapportages, presentaties en overige communicatie afkortingen zo veel mogelijk te vermijden, tenzij deze direct worden toegelicht; een richtlijn op te stellen voor het gebruik van afkortingen binnen het Waterschap Brabantse Delta, waarin wordt opgenomen dat afkortingen bij eerste gebruik volledig worden uitgeschreven; te bevorderen dat communicatie richting inwoners, bedrijven, (nieuwe) bestuursleden en medewerkers zo veel mogelijk in begrijpelijke taal (B1-niveau) wordt opgesteld; deze richtlijn actief te delen met medewerkers en bestuursleden en toe te zien op de naleving ervan. En gaat over tot de orde van de dag, namens alle fracties die hier aanwezig zijn.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw De Regt. Zijn er collega-fracties die hier nog...

Mevrouw De Regt-Taks: Sorry, Ons Water staat er niet bij, maar misschien dadelijk wel.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw De Regt. Zijn er nog collega-fracties die hier aanvulling op willen geven?

De heer Maas: Voorzitter. "Waarom zeggen grote mensen niet gewoon wat ze bedoelen?" vroeg Jip. "Ik weet het niet," zei Janneke. "Maar kijk, daar komt tante Klazien net aan, ze komt vanavond gehaktballen bij ons eten." "Vegetarische," benadrukte Jip, die wijsneus. Klazien droeg een enorme stapel met papieren in haar handen. "Dag lieverdjes van me, het was weer reuze-interessant vandaag op het waterschap met het algemeen bestuur, maar gottegot wat kenne ze daar mauwen zeg! Dan ik bij m'n eigen, is dat nou allemaal echt nodig? Al die afkortingen, HWBP, CWV, DWG, BLBO, KKGPGIB... Je breekt je bek erover." Jip en Janneke keken elkaar verbaasd aan. "Tante Klazien," zei Jip, "we vroegen ons net af waarom grote mensen niet gewoon zeggen wat ze bedoelen." Tante Klazien keek naar haar papieren. Toen begon ze hard te lachen. "Boefke, je hebt eigenlijk gelijk, dat ga ik jullie neef Jasper laten regelen." Takkie blafte instemmend en hij dacht bij zichzelf: hm, bijna etenstijd, ik ben dol op vegetarische GHB.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Ik heb niet zo'n mooi betoog, maar ik probeer het ook gewoon wel duidelijk te zeggen. De Partij van de Arbeid zet zich al jaren in voor die duidelijke taal en in het verleden hebben we ook vaak gezegd: volgens mij moeten we ook nog eens een keer cursussen gaan volgen als bestuur, maar de organisatie heeft het in ieder geval sowieso al opgepakt, want zij hebben volgens mij ook al allerlei cursussen gevolgd om te communiceren naar buiten toe in begrijpelijke taal. Dat buitenshuis moeten we denk ik ook hier intern met ons beleid, met de notastukken eigenlijk op dezelfde manier indelen, of uitvoeren. Jammer dat we er eigenlijk een motie voor nodig hebben, maar ik denk dat het wel noodzakelijk is om toch overal in deze organisatie het tussen de oren te laten voelen wat het is om ook te zorgen dat iedereen mee kan in die begrijpelijke taal. En dat we daar ook het vakjargon zo veel mogelijk moeten loslaten, om te zorgen dat het begrijpelijk is. Wij hebben deze motie dan ook mee ingediend, ondertekend zoals we dat eigenlijk dan ook hier noemen. Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De heer Merckx: Voorzitter. Voor het CDA is duidelijke taal heel belangrijk. Afkortingen maken stukken vaak lastig leesbaar, door ze bij het eerste gebruik voluit uit te schrijven maken we ons werk beter toegankelijk voor iedereen. Deze richtlijn helpt ons daarbij en daarom steunen wij de motie.

De heer Pals: Voorzitter. Wat de VVD betreft is dit een goede motie en draagt deze er ook aan bij dat al onze inwoners onze stukken op een goede manier tot zich kunnen nemen en dat er ook geen misverstanden kunnen ontstaan over afkortingen, want zoals de heer Maas daarnet al voortreffelijk zei: er kunnen toch wel misverstanden ontstaan wanneer je afkortingen gebruikt zonder een volledige beschrijving, want dan krijg je ineens een heel andere context. Tot zover, voorzitter.

De heer Vruwink: Voorzitter. Een geweldig mooi initiatief van West-Brabant Waterbreed, vindt 50PLUS. Ook 50PLUS zal deze motie steunen ondanks dat we er niet onder staan, we waren een beetje te laat. Zeker in het belang van de mindergeletterden onder onze mede-inwoners, dat die ook begrijpen wat wij hier allemaal aan het doen zijn, maar ook voor onszelf lijkt ons dat heel belangrijk.

Het streven naar B1 is volgens 50PLUS een goed initiatief, hoewel A2 misschien nog begrijpelijker was voor iedereen. Tot zover, voorzitter.

De heer Arnold: Voorzitter. Kort en bondig: eens met de motie, prima motie. Eén kleine aanvulling: hij geldt ook wanneer wij hier en in de commissies met elkaar spreken, want er luisteren mensen en die willen wel begrijpen wat wij hier met elkaar afspreken. Dat hoeft niet in de motie aangepast te worden, maar ik denk dat het voor iedereen wel duidelijk is. Dank u wel.

De heer Dujardin: Voorzitter. Een heel goede motie, wij hebben hem ook van harte gesteund als Water Natuurlijk. Ik kan het natuurlijk nooit zo mooi verwoorden als de heer Maas dat heeft gedaan, maar ik denk wel dat hij een kern van waarheid heeft met zijn verhaal over hoe kinderen of je huisgenoten je soms aankijken als je het hebt over zaken in dit waterschap, maar dat geldt ook voor alle andere politieke organen, want overal is hetzelfde probleem. Dus ik denk een goede motie en laten we vooral met elkaar – zowel hier aan tafel om het zo maar te zeggen, maar ook in onze stukken en op de manier waarop we schrijven – zo helder mogelijke taal te gebruiken, zodat iedereen het kan lezen en begrijpen.

De heer Hendrickx: Voorzitter. Ik ga het kort houden. Wij hebben hier eerder aandacht voor gevraagd inderdaad en wij steunen dit volledig. Dank u wel.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik ga er even bij staan, want ik hoor wel vaker tot de contramine. Kijk, tegen afkortingen kun je terecht een bezwaar hebben, want alles moet helder en duidelijk zijn. Maar begrijpelijke taal is al een stuk lastiger om te weten; wat ik begrijp is iets anders dan Klazien begrijpt of John begrijpt, dat is al een stuk lastiger. En B1, gaan we ons echt veranderen in taal en taalarmoede? Ik heb recent een stukje geschreven over mijnheer Boxhorn, dat was een geboren Bergenaar in welsprekendheid en wijsbegeerte, een paar eeuwen geleden. Ik heb een stukje geschreven over [lang haar en kort op de kan?], om maar aan te geven: als je die Middeleeuwse, nou ja, zestiende/zeventiende-eeuwse teksten leest, dan ben je vaak jaloers op de prachtigheid van de Nederlandse taal. Wij leggen ons erbij neer dat de gewone man een steeds slechtere Nederlandse taal spreekt en dat noemen we dan maar populaire taal of begrijpelijke taal. Ik wil me daar niet bij neerleggen, ik vind dat we overheden en onszelf moeten uitdagen om anderen aan te zetten een fatsoenlijke opleiding te volgen en zich taalvaardig te maken, en als ze niet taalvaardig zijn, met ze in gesprek gaan om het uit te leggen. Maar politici opereren vanuit de hoge toren. Ik wil niet gelijk het torentje noemen, want mijnheer Schoof en noem maar op, ze opereren op een manier... Ze zijn niet meer op straat om uit te leggen wat ze dan wél bedoelen en zich op dat moment aan te passen aan degenen die ze spreken. Wij hebben de motie niet gesteund, simpelweg omdat de motie twee elementen bevat: de afkortingen, waar mijn fractie zonder meer van zegt 'dat moet anders, dat kan anders', en dat betreft de term begrijpelijke taal B1. Want ik vind het echt een rijkdom om taalvaardigheid in dit volk te verspreiden in plaats van ons alsmaar aan te passen aan degenen die minder taalvaardig zouden zijn. Ik ben vast niet taalvaardig, ik werd door mijn vrouw continu gecorrigeerd omdat ik Rotterdams zou praten volgens haar, dus ik geef maar aan: het is allemaal niveau, maar het gaat erom dat we ons op een andere manier uiten. En inderdaad, het waterschap is publiek geworden. Sinds 2008 is het waterschap publiek geworden en zoeken we de media op en willen we in de media staan. Terwijl, ik ben nog een waterschapper die altijd zegt: als een waterschap tien jaar niet in de media staat, hebben we het goed gedaan. En als we iedere keer in de media staan dan hebben we klaarblijkelijk wat uit te leggen. En ja, ik ben aan het voorkomen dan het uit te moeten leggen. Stemmen we tegen de motie? Nee, we stemmen niet tegen de motie want de essentie snap ik best, maar ik wilde er toch mijn eigen accent aan geven want ik vind het voor een deel jammer.

De heer Sneep: Dank u wel mijnheer Van der Kallen, dank iedereen voor de aanvullingen. Dan is nu het woord aan de portefeuillehouder mevrouw Govers-Gabriëls.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Dat is even wennen. Ik denk dat ik een heel enthousiaste inbreng van iedereen heb gehoord. Mijnheer Van der Kallen, zo ken ik u ook en inderdaad, ik ben ook

wel heel blij met de inbreng van een nieuw burgerlid, want daar komt dit vandaan. Zo zie je maar hoe een frisse blik daar dan ook goed voor is en voor kan zijn. Die afkortingen, dat weten wij, dat horen wij als bestuurders ook regelmatig van de mensen om ons heen: wat betekent die afkorting dan? Dus om daartoe op te roepen, ik denk dat we het daar unaniem mee eens zijn. En dan om bij de heer Van der Kallen aan te sluiten of we naar die, ja, versimpelde taal zouden moeten; het is wel fijn dat we door iedereen begrepen worden. Wij vragen immers onze inwoners ook om belasting aan ons te betalen en dan is het ook fijn dat ze begrijpen waarvoor ze die belastingen betalen. In 2021 hebben wij als waterschap dan ook de Direct Duidelijk Deal ondertekend en daarmee hebben we dus vast willen leggen dat wij dus ook echt wel oog hebben voor duidelijke taal. Wij zien deze motie dan ook echt als een steun in de rug om deze werkwijze uit te blijven dragen en ik hoop dat we elkaar ook scherp kunnen houden hierop. Dank u wel, voorzitter.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw Govers-Gabriëls. Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik zat daarnet al bijna te stuiteren toen de heer Van der Kallen zijn verhaal aan het houden was. Ja, we moeten ervoor zorgen... Als iemand die in het onderwijs heeft gewerkt ben ik het volslagen met u eens, laten we al onze kinderen en alles wat hier in Nederland woont Nederlands leren en dat ze het goed kunnen begrijpen. Maar nee, er zijn nog genoeg mensen die om wat voor reden dan ook de Nederlandse taal niet op die manier begrijpen zoals u dat misschien nu bedoelt. Ik denk dat je heel goed moet nadenken, dat er altijd mensen zijn die een eenvoudige taal nodig hebben om iets te kunnen begrijpen of over te kunnen nemen, om hun acties te kunnen voeren die ze misschien zouden moeten doen en daar zullen we met zijn allen aan moeten werken. Dus ik ben het niet helemaal met u eens, ik had daarnet al willen inbreken maar toen dacht ik: nou, eerste termijn, laat ik het niet doen, ik doe het nu. Ik denk dat die B1 hartstikke nodig is want er zijn mensen, hoe goed ons onderwijs ook is, die altijd die vorm van taal nodig hebben.

Mevrouw De Regt-Taks: Ik wil iedereen hartelijk bedanken voor de complimenten en de inbreng en de reacties op deze motie. Ik wil ook de heer Van der Kallen bedanken voor zijn wijze woorden, ik denk dat we dat allemaal ter harte nemen en een goed vervolg hebben.

De heer Sneep: Dank u wel. Dan de portefeuillehouder, mevrouw Govers-Gabriëls.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik heb geen nieuwe vragen meer gehoord en ik denk dat we deze motie unaniem over kunnen nemen.

De heer Sneep: Als dat zo is dan gaan we over tot besluitvorming en dan besluiten we dat we de motie vreemd aan de orde 'van afko's naar afknapper, maak beleid weer leesbaar' overnemen.

Besloten:

Het dagelijks bestuur neemt de motie vreemd aan de orde 'van afko's naar afknapper, maak beleid weer leesbaar' over.

2.f Motie vreemd aan de orde: Herziening maaibeleid ten behoeve van waterveiligheid, uitvoerbaarheid en ecologische onderbouwing

De heer Sneep: Dan hebben we de volgende motie vreemd aan de orde, 'herziening maaibeleid ten behoeve van waterveiligheid, uitvoerbaarheid en ecologische onderbouwing'. Wie wil daarover in de eerste termijn het woord voeren?

De heer Van der Kallen: [*eerste woorden niet hoorbaar, microfoon nog niet aan*] ... zich uit willen spreken of de moties uitvoerbaar zijn? Want we hebben wettelijke regels.

De heer Sneep: Ik vroeg wie er het woord wilden voeren. De heer Van der Kallen heeft nu...

De heer Van der Kallen: Het is voorafgaand aan mijn eerste termijn, want ik denk dat dat nuttig kan zijn bij dit soort moties, omdat men feitelijk iets vraagt dat mogelijk niet uitvoerbaar is omdat er wettelijke regels zijn waaraan we ons moeten houden. En dan denk ik dat het de kortste weg is als de portefeuillehouder daar een uitleg over geeft, of de motie uitvoerbaar is. Want als de motie uitvoerbaar is, dan nemen we graag deel aan de eerste termijn.

De heer Sneep: Ik vergat overigens de heer Kavelaars eerst het woord te geven over het indienen van de motie en daarna misschien reacties op wat de heer Van der Kallen heeft gezegd, van de portefeuillehouder.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Wij brengen de motie vreemd in, omdat wij zorgen hebben over het nieuwe maaibeleid. De herfstronde van het onderhoud is gestart op 1 september, op de nieuwe wijze. Vooral het niet klepelen voorafgaand aan het korven van de watergangen geeft reden tot zorg. De grote hoeveelheid riet in vooral de grote watergangen is aanzienlijk. Op dit moment wordt door een kraan met een maikorf dit riet uit de watergangen gehaald en op de oever gedeponerd. Hierbij is het niet altijd mogelijk om het maaisel voldoende ver naast een gelegen perceel te deponeren. Hierdoor komen grote hoeveelheden gemaaid riet op de taluds te liggen. De kans dat dit terug de watergang in glijdt is aanzienlijk. Dit maaisel kan dan bij grote hoeveelheden neerslag mee gaan stromen in het watersysteem. Dit maaisel gaat dan verstoppingen veroorzaken bij de vele kunstwerken in het watersysteem. Het intensieve onderhoud aan het watersysteem is erop gericht om dit in werkende staat te houden. Door de nieuwe werkwijze kan dit weleens in gevaar komen, vandaar onze zorg. Ook het ongeklepeld maaisel dat op de percelen gedeponerd wordt, is voor de gebruiker van het perceel een probleem; het maaisel is zo grof dat het onderwerken haast onmogelijk is en vaak tot schade aan de gebruikte machines leidt. De gebruiker laat het maaisel dan ook vaak lang liggen waardoor het slinkt en verdroogt, waardoor het makkelijker te verwerken is. Het langer laten liggen van het maaisel is niet goed voor de onderliggende vegetatie. Vooral als dit het talud is van de watergang kan dit tot verzwakking van het watersysteem leiden. Wij als fractie West-Brabant Waterbreed zijn erg voor biodiversiteit, daar is geen discussie over. Wij zijn ook voor een goed werkend watersysteem. We zitten dan ook met een dilemma, maar wij vinden een goed werkend watersysteem een kerntaak van het waterschap, waar niet te snel concessies aan gedaan moeten worden.

Nu ga ik naar de motie. De eerste oproep is per direct uit te zoeken wat de bevoegdheden zijn van het waterschap Brabantse Delta bij het uitoefenen bij de kerntaak beheer en onderhoud van het watersysteem. Twee: uit te zoeken wat te doen bij conflicterende wet- en regelgeving, opgelegd door andere overheden, bij het uitoefenen van deze kerntaak. Drie: een evaluatie op te starten van het maaibeleid, waarin zowel ecologische effecten als praktische uitvoerbaarheid en waterveiligheid worden meegenomen. Vier: actieve monitoring te organiseren van fauna in achtergelaten maaisel, indien in de toekomst opnieuw gekozen wordt voor extensieve maaimethoden. Vijf: het maaibeleid afgestemd zou moeten worden op concrete omstandigheden die zich voordoen. De gedragscode voorziet in deze mogelijkheid. Tot zover.

De heer Sneep: Dank u wel, mijnheer Kavelaars. Misschien een reactie van de portefeuillehouder op wat de heer Van der Kallen heeft gevraagd, gezegd?

Spreker: [onverstaanbaar, microfoon uit]

De heer Sneep: Ja, en dan stel ik voor dat we misschien gelijk de volgende motie ook laten toelichten door de Partij voor de Dieren en dat we dan in een keer de vragenronde eerste termijn, tweede termijn doen voor allebei de moties? Ik dacht dat dat de vraag was van de vergadering, dan gaan we dat zo doen. Mevrouw Pallandt, u heeft het woord.

2.g Motie vreemd aan de orde: Vasthouden aan maaibeleid is fijn voor de natuur en goed voor onze geloofwaardigheid

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. De Partij voor de Dieren is niet blij met de manier waarop de portefeuillehouder, tevens onze waarnemend dijkgraaf, openlijk ons maaibeleid bekritiseert. Eerder al liet zij zich in deze context uit over andere overheidsorganisaties op een manier die wat ons betreft niet passend is, door te zeggen dat het RVO niet gehinderd wordt door kennis. Ik wil dat gezegd hebben, en nu dan weer door naar waar het echt over gaat: de dieren. Want hoewel de motie van West-Brabant Waterbreed ons het idee geeft dat het nog helemaal niet duidelijk is of de dieren baat hebben bij het klepelvrije maaibeleid, is dat wel degelijk bekend. De Vlinderstichting heeft ruim honderd wetenschappelijke publicaties doorgeakkerd om de effecten van verschillende maaistijlen op de biodiversiteit te kunnen vergelijken. En de Vlinderstichting heeft er geen enkele baat bij om conclusies te trekken die zij niet kan onderbouwen, want de biodiversiteit bevorderen is nu precies waartoe zij op Aarde zijn. Als klepelen goed was voor de biodiversiteit, hadden ze er alle reden toe gehad om dat ook uit te dragen. De realiteit is dat ook wanneer alleen de studies worden meegenomen waarin het gehele maaibeleid integraal wordt bekeken, dus inclusief ook het laten liggen van maaisel, klepelen het grootste negatieve effect heeft op de dieren.

Voorzitter, wij begrijpen dat er praktische nadelen kleven aan het klepelvrij maaien en wij willen dat ook zeker niet bagatelliseren, maar we vinden het geen reden om het beleid weer om te gooien. Alle energie die onze ambtenaren en onze bestuurders nu steken in het verzet tegen het huidige maaibeleid, kan niet worden gestoken in het vinden van oplossingen voor de praktische problemen waar we tegen aanlopen. De Partij voor de Dieren roept met de door ons ingediende motie op om niet in problemen te denken maar in oplossingen. Nog geen jaar geleden zei ons dagelijks bestuur dat ze, ik citeer: *rekening wil houden met aspecten zoals biodiversiteit en het zo veel mogelijk intact houden van het leefgebied van planten en dieren*. Zo veel mogelijk. En doorgaan met de huidige manier van maaien is mogelijk. Sterker nog, het is waar we ons door beleid en door contracten met aannemers ook aan gecommitteerd hebben en waar we wettelijk toe verplicht zijn. Klaar met dat gemok dus, laten we als overheid onze voorbeeldfunctie invullen met een constructieve houding ten opzichte van klepelvrij maaien. Tot zover.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw Pallandt. Dan nodig ik iedereen uit voor de eerste termijn, op allebei de moties over maaibeleid. Eh, de portefeuillehouder zou nog reageren op de heer Van der Kallen, neem me niet kwalijk.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja, dank u wel mijnheer Van der Kallen. Ik begrijp uw vraag want inderdaad, als een motie onuitvoerbaar is dan kun je dat beter maar aan de voorkant weten dan wanneer iedereen al zijn inbreng heeft gedaan, want dat zou zonde zijn van je eerste termijn die dan voorbij is. Vooropgesteld: het maaibeleid houdt ons allen wel heel erg bezig, niet alleen jullie achterban. Weet dat ik er ook regelmatig over gebeld word en dat zijn niet de allerfijnste gesprekken. Weet dat ook onze mensen buiten, onze frontoffice vooral niet te vergeten, wij worden echt overspoeld met de ervaringen die we met dit nieuwe maaibeleid, met deze nieuwe gedragscode nu opdoen. Mevrouw Pallandt, u had het erover dat wij bezig zouden zijn met een verzet tegen het huidige maaibeleid; ik hoop niet dat dat het beeld is dat wij schetsen, want verzet heeft geen nut.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Ik ben even op zoek naar... Ik snap dat u al reactie wilt geven op de beide betogen, maar volgens mij was het antwoord wat gegeven zou gaan worden op de vraag van mijnheer Van der Kallen: is het uitvoerbaar ja of nee, deze moties?

De heer Sneep: Ja, dank u wel.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Dan kan ik daar heel kort over zijn. De motie van West-Brabant Waterbreed: wij gaan in oktober landelijk al met een evaluatie starten, dus ik zou willen vragen om de motie aan te houden, want als we hem nu niet aan zouden kunnen nemen dan is hij weg, dat zou ook jammer zijn. En nogmaals, de evaluatie waar u naar vraagt die komt eraan en we hopen dan in ieder geval al aan heel veel van uw vragen tegemoet te komen.

Dan de motie van de Partij voor de Dieren; die moeten wij echt ontraden, want wij klepelen op dit moment niet als waterschap, daarom worden wij ook zo veel gebeld en benaderd met de nieuwe

ervaringen. In onze bestekken is nu het klepelen verboden, daarom ook al die bezwaren, die problemen waar we tegen aanlopen. Dus die motie moet ik ontraden.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw Govers-Gabriëls. Dan nu toch echt de eerste termijn voor allebei de moties. Wie wil daar het woord over voeren?

De heer Kavelaars: Moet ik nu gaan zeggen dat ik hem aanhoud of indien? Dan ga ik hem maar even aanhouden, denk ik.

De heer Sneep: Zullen we toch gewoon de eerste ronde inventariseren, wie het woord wil voeren?

De heer Hendrickx: Of schorsen we de vergadering even om dit te overleggen?

De heer Sneep: Ja? Willen we schorsen?

De heer Hendrickx: Ik denk het wel.

De heer Sneep: Wil de meerderheid schorsen? Dan schorsen we voor vijf minuten. Mevrouw Pallandt.

Mevrouw Pallandt: Alleen even, als we gaan schorsen wil ik nog een verhelderende vraag stellen en dat is wat dan de reden zou zijn om de motie te ontraden, want het klinkt eigenlijk alsof u zegt dat de motie eigenlijk juist aansluit bij hoe het nu al gaat. Dus ik zie niet helemaal wat dan... Maar misschien begrijp ik u verkeerd, dus daar zou ik graag opheldering over hebben, dan kunnen we dat meenemen in het overleg.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik zou echt willen vragen aan de voorkant toch de eerste termijn af te handelen, dan kunnen we daarna besluiten om te schorsen. En misschien is dat wellicht niet nodig. Ik vind echt dat we, na alles wat er nu gezegd wordt en de woorden dat er nu een schorsing plaatsvindt, dan vraag ik me af hoe dit debat gaat lopen. Ik zou voorstellen om de eerste termijn gewoon af te handelen.

De heer Maas: Voorzitter. De BBB doet een voorstel van orde, een punt van orde, dat moet volgens mij altijd gehonoreerd worden. Een schorsing.

De heer Post: Ja, wij zijn ook gewoon voor schorsing. Even los van de argumentatie, gewoon even schorsen, want dat is het verzoek.

De heer Sneep: Dank u wel. Ik stel voor dat we niet allemaal door elkaar het woord willen voeren. Ik begrijp dat die behoefte er is. We hebben net geconcludeerd dat er een meerderheid was voor vijf minuten schorsen, dus dat gaan we doen. Dank u wel.

De vergadering wordt geschorst gedurende omstreeks acht minuten.

De heer Sneep: Als iedereen weer plaats heeft genomen, hervatten wij nu formeel weer de vergadering en vraag ik wie voor de eerste termijn het woord wil voeren over beide moties over maaibeleid.

De heer Logt: Voorzitter. Wat is het resultaat van de schorsing?

De heer Post: Ja, want de discussie was de vraag: worden de moties ingetrokken of aangehouden, of zetten we de discussie voort? Ik zou graag even willen horen van de twee hoofdindieners, de Partij voor de Dieren en West-Brabant Waterbreed, wat hun standpunt is, zodat ook hier bepaald kan worden wat we gaan doen.

De heer Sneep: Als iedereen dat de beste werkwijze vindt dan gaan we dat zo doen. Dan is aan de heer Kavelaars de vraag: wilt u aanhouden of de motie indienen?

De heer Kavelaars: Voorzitter. Ik heb trouwens nog een kleinigheid. Of nou, kleinigheid, dat is eigenlijk helemaal geen kleinigheid, ik ben iets vergeten: deze motie is ook ondertekend door Ongebouwd en de fractie BBB. Ik wil hem aanhouden, deze motie.

De heer Sneep: Dank u wel. Mevrouw Pallandt.

Mevrouw Pallandt: Dan zijn we heel eensgezind, want wij willen hem ook aanhouden.

De heer Sneep: Dank u wel. Mag ik dan concluderen dat, doordat allebei de moties worden aangehouden, wij de discussie op een ander moment hierover voortzetten? En dan bij voorkeur na de evaluatie over het maabeleid, die nog gaat komen, maar daar wil ik de portefeuillehouder graag even het woord over geven.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Inderdaad, ik ervaar uw moties beide ook als een steun in de rug. Wat ik al zei, we gaan die evaluatie in oktober doen en daarna hoort u van ons, sowieso. Dank u wel.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw Govers-Gabriëls. Dan zag ik dat er nog twee vragen waren, van mevrouw Korst en de heer Pals.

De heer Pals: Voorzitter. Ik wil even duidelijk van de portefeuillehouder weten wanneer we de evaluatie kunnen verwachten, wanneer die op de agenda staat en wanneer die eventueel bij de commissie komt. Die toezegging wil ik even krijgen voor de duidelijkheid, dat we zeker de afspraak hebben wanneer die evaluatie voor ons ligt.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil toch nog even een reactie geven. Ook wij hadden aangegeven dat we de motie mee wilden steunen of mee wilden indienen, dus vandaar. Ik wil toch aangeven dat er twee moties ingediend zijn...

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Er zijn geen moties meer ingediend, die zijn allebei aangehouden.

Mevrouw Korst-Dingemans: Nee, twee moties staan boven de agenda. De ene motie gaat over de praktijk en de evaluatie van de praktijk, en de andere motie gaat over de doelstellingen voor de ecologie. Ik denk dat beide moties elkaar niet hoeven te raken; als we in de praktijk daar een goede oplossing voor vinden, hoeven we de ecologische doelen niet te negeren. Dus dat wil ik doorgeven aan...

De heer Post: Voorzitter. De moties zijn aangehouden, dus zijn niet meer ter bespreking.

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw Korst. Het woord is aan de portefeuillehouder.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik wilde ook nog een verhelderende vraag stellen. Ik vroeg me af waarom eigenlijk die evaluatie in oktober plaatsvindt, want dat leek mij best wel snel nadat het beleid zo is ingevoerd. Daar was ik benieuwd naar.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Ik heb twee vragen gehoord. De eerste van de VVD: wanneer is die evaluatie gereed? Ik hoop zo snel mogelijk, maar dat doen we met de Unie van Waterschappen. Afgelopen vrijdag hadden we bij de Unie van Waterschappen de commissie watersystemen, waar ik dus ook bij aanwezig was. We hebben allemaal... Nou, niet allemaal, maar heel veel waterschappen hebben situaties die voor verbetering vatbaar zijn, zal ik maar even diplomatiek zeggen. Dus ik hoop zo snel mogelijk, maar ik wil me nu niet op een datum vastpinnen want dan gaat u teleurgesteld zijn.

Ik hoop echt dat ik uw vertrouwen heb dat wij zo snel mogelijk komen, daar mag u van uitgaan. Dan mevrouw Pallandt...

De heer Pals: Voorzitter. U heeft gezegd: oktober.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja zeker, dan starten we die evaluatie, maar u vroeg wanneer ik dan terugkom in de commissie en die datums heb ik niet in mijn hoofd, dus ik hoop dat u mij daar niet op vast wilt pinnen.

Dan vroeg mevrouw Pallandt: waarom de evaluatie al zo snel? Bij het vaststellen van deze gedragscode stond dat er al in, die is in principe vastgesteld voor vijf jaar, maar dat we hem na een jaar zouden evalueren. Dat staat erin, dat hebben we van het voorjaar zo met elkaar afgesproken. Dus wij zijn heel blij dat we dat nu in oktober al kunnen doen. Is dat voldoende voor u?

De heer Sneep: Dank u wel, mevrouw Govers-Gabriëls. Dan besluiten wij dat de motie vreemd aan de orde 'herziening maaibeleid ten behoeve van waterveiligheid, uitvoerbaarheid en ecologische onderbouwing' wordt aangehouden, en dat de motie vreemd aan de orde 'vasthouden aan maaibeleid is fijn voor de natuur en goed voor onze geloofwaardigheid' eveneens wordt aangehouden, en dat de portefeuillehouder in de commissie na de evaluatie over maaibeleid in oktober, daarop terugkomt. Is dat akkoord voor u? Na oktober, dat zei ik dacht ik. O, ik bedoelde na oktober. De evaluatie in oktober, en in de commissie na oktober. Ja, is dat akkoord voor iedereen? Dan hebben wij aldus besloten, dank u wel.

Dan geef ik het voorzitterschap terug aan de echte voorzitter van vanavond, mevrouw Govers-Gabriëls.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sneep. Fijn dat we dit zo samen kunnen doen.

Besloten:

Het algemeen bestuur besluit dat de motie vreemd aan de orde 'herziening maaibeleid ten behoeve van waterveiligheid, uitvoerbaarheid en ecologische onderbouwing' wordt aangehouden.

Het algemeen bestuur besluit dat de motie vreemd aan de orde 'vasthouden aan maaibeleid is fijn voor de natuur en goed voor onze geloofwaardigheid' wordt aangehouden.

De portefeuillehouder komt er na de evaluatie over maaibeleid, die wordt gehouden in oktober, daarna op terug in de commissievergadering.

2.h Motie vreemd aan de orde: Zet als waterschap juridische stappen om verbod op PFAS voor elkaar te boksen

Voorzitter: Dan gaan we naar de vierde motie die vanavond op de agenda staat en dat is ook een motie vreemd aan de orde: 'Zet als waterschap juridische stappen om verbod op PFAS voor elkaar te boksen'. De fractie Partij voor de Dieren krijgt het woord om dit toe te lichten.

De heer Maas: Voorzitter. Een jaar geleden ging Brabantse Delta als eerste algemeen bestuur akkoord met onze motie om nog één laatste noodkreet richting het rijk te sturen, zodat zij eindelijk in actie zou komen tegen PFAS. Die laatste brandbrief, vanuit de Unie van Waterschappen, kwam er maar het actieplan vanuit het rijk bleef uit. Het rijk drukte de pauzeknop in, wachtte weer af en wees wéér naar Europa voor dat verbod. Het is om moedeloos van te worden. De antwoorden op onze vragen van de zomer over de PFAS-vergunning van SABIC deden het gemoed ook geen goed. Gelukkig, zeg ik met dikke aanhalingstekens eromheen, verschenen er vorige week alweer nare berichten in de krant en weer ging het over SABIC. Dat bedrijf zou pas na twintig jaar hebben ontdekt dat ze een vorm van PFAS loosde. Een ware afgang voor de toezichthouders, de Provincie en de minister. En ja, ook wij als waterschappen staan zo langzamerhand wel in ons hemd. PFAS is overal en wij voeren het maar braafjes af, door onze leidingen, richting onze zuiveringen, naar onze wateren. En ondertussen moeten we onze sloten saneren, tegen beter weten in want zonder PFAS-verbod is die troep zo weer terug. Willen wij ons daarvoor blijven lenen? Iedereen weet het antwoord, maar zolang we niet met de

vuist op tafel slaan verandert er blijkbaar niets. Daarom toch maar weer de moed bijeengeraapt voor een nieuwe motie, die het DB oproept om juridische stappen te verkennen, uiteraard het liefst in samenwerking met een paar andere dappere waterschappen. Een goed begin lijkt het ons om een bezoekje te brengen aan advocaat Knoops; van hem kunnen we horen waar de kansen liggen, want hij voert met een heel aantal organisaties een PFAS-zaak tegen de staat. En hopelijk, hopelijk gaat de landelijke overheid ons dan serieus nemen en dan eindelijk haar knopen tellen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Maas. Deze motie was mede ingediend door nog een aantal fracties, ik weet niet wie van hen daarover nog eventueel het woord wil voeren?

Mevrouw De Regt-Taks: Mag ik een vraag stellen?

Voorzitter: Een verduidelijkende vraag, dat mag zeker, mevrouw De Regt.

Mevrouw De Regt-Taks: Ja, heeft de Partij voor de Dieren ongeveer een idee wat de kosten zullen zijn, als we hierin stappen?

De heer Maas: Ik heb geen flauw idee. Ik neem aan dat onze huisadvocaat dat wel van tevoren kan inschatten en je zou kunnen zeggen, de juridische verkenning waartoe de motie oproept zou ook kunnen behelzen wat de kosten zijn als we zo'n zaak aan zouden gaan.

Voorzitter: Dank u wel voor deze aanvullende info. U bent nog niet tevreden? Mag dat ook in uw eerste termijn, of...

Mevrouw De Regt-Taks: Nee, een verduidelijkende vraag op de eerste vraag. Want hij geeft antwoord, maar dan had ik graag in de motie gezien dat we dat eerst juridisch uitzoeken, hoe dat zit en wat de kosten ongeveer zijn, voordat we ja zeggen tegen de juridische weg. En of mijnheer Maas het daarmee eens is.

Voorzitter: Ik vind dit echt iets voor de eerste termijn, ik ga eerst de mede-indieners het woord geven en dat is de fractie Natuur.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Wij zijn mede-indiener van deze motie en dat is niet zonder reden, want ook voor ons, vanuit onze ecologische doelstellingen die wij als natuurbeschermingsorganisaties behartigen is er alles aan gelegen om deze vorm van verontreiniging resoluut de kop in te duwen. En wij voelen ons als terreinbeheerders met de rug tegen de muur gezet, omdat we niks kunnen doen en ook de waterschappen op dit terrein niks kan doen zonder de Provincie of het rijk. Dus wat ons betreft: haast met deze zaak en wij willen nogmaals de noodzaak van deze motie en de achterliggende factoren benadrukken. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. De heer Arnold, u dient ook mede in.

De heer Arnold: Voorzitter. Het kabinet is niet onder de indruk van de vele verzoeken om te komen tot een landelijk verbod van PFAS. Het hoeft verder geen betoog dat dit uit het oogpunt van gezondheid en milieu van het grootste belang is dat dat verbod er wel gaat komen. In de motie wordt dit ook uitvoerig onderbouwd. Zie ook vooral de bijlage waarnaar wordt verwezen; ik verwijs alleen al naar de uitvoerig onderbouwde dagvaarding van mr. Knoops van meer dan honderd pagina's, die hij heeft uitgebracht namens dertien organisaties aan de staat. Let wel, heel duidelijk op dit moment vragen wij nog niet om een besluit om te gaan procederen, maar alleen nog maar om een onderzoek te doen naar de kans van slagen van zo'n procedure, waarbij wij ook vragen uitdrukkelijk te onderzoeken wat we zelf nog juridisch misschien zouden moeten doen. Dat wij ook zelf ook al het mogelijke hebben gedaan om als waterschap het PFAS te weren. We hopen met deze motie alleen al om daarmee samen met andere waterschappen en met de Unie het kabinet onder druk te zetten om haar standpunt te herzien. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik als mede-indiener ook nog Water Natuurlijk.

De heer Dujardin: Wij hebben hem ook mede ingediend, dat hebben wij ook bij de eerdere keer van de motie gedaan. Wij hebben ook nog contact met elkaar gehad voordat de motie in deze vorm hier lag. Er lag eerst een wat andere motie, maar wij denken dat deze motie precies doet van, kijk nu eens welke stappen wij nu extra nog kunnen zetten om dit verhaal van PFAS aan te pakken. Ik snap de vragen van mevrouw De Regt, wat betekent dat? Maar ik denk dat dat juist een van de uitkomsten zou kunnen zijn: als we het doen, wat betekent dat? Ook in kosten, maar ook in tijd en aanzet. Maar het is wel goed als wij alleen door het aannemen van deze motie wederom het signaal hier vanuit dit AB afgeven, dat er echt iets moet gebeuren. Want wij blijven achter de feiten aanlopen omdat wij niet anders kunnen als het rijk niet ingrijpt, want wij hebben de bevoegdheid niet om een verbod uit te vaardigen. Daar hebben we gewoon simpelweg het rijk voor nodig.

Voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik ook als mede-indiener 50PLUS.

De heer Vruwink: Voorzitter. Er zijn inmiddels veel wijze woorden gezegd, daar zijn wij het uiteraard mee eens. PFAS is overal en voor ons is eigenlijk de rode lijn al lang, lang geleden gepasseerd. Het is bijna niet af te breken en er moet echt, echt iets aan gebeuren, dat we dat gaan verbieden. Tot zover, voorzitter.

Voorzitter: Uw hartenkreet is gehoord. De Partij van de Arbeid is ook mede-indiener.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Weinig woorden meer aan toe te voegen, denk ik. Hij is gewoon duidelijk en helder en onze Kaderrichtlijn Water is hierin heel belangrijk, dat wilde ik nog even als toevoeging geven. Alstublieft.

Voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw De Regt, uw eerste termijn.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Het is een duidelijke en heldere motie, alleen wat wij dus ook missen is dat het na de verkenning terugkomt in het AB en dat we dan pas een besluit nemen of we ook juridisch, de heer Knoops, advocaten, de zaak aan laten spannen. Dus met andere woorden: sympathiek, maar dat missen wij wel in deze motie. We hebben net een andere motie aangenomen, breed, en ik zie hier toch wat afkortingen. (gelach)

Voorzitter: Die is nog van voor die tijd.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. PFAS is een heel breed scala aan stoffen. Het is heel aardig dat we ons tot de landsregering richten, maar als ik kijk naar wat er op ons neerdaalt, alles wat op de Brabantse grond terecht komt, komt niet van SABIC. Dat komt er voor een deel wel vandaan, wat in de Westerschelde komt en met name wat er in België en Frankrijk op de Schelde wordt geloosd en wat dan via de koeltorens van de kerncentrale... Die voegt er niets aan toe, maar die vernevelt het en met regen komt het op onze landerijen. En zoals ik nu naar de aard van de PFAS-stoffen kijk, die zijn buitengewoon slecht afbreekbaar, voor zover wij weten, maar anderzijds is de natuur vaak heel creatief om in vele decennia, misschien wel eeuwen, wel tot bacteriën te komen die PFAS-stoffen lekker vinden. Ik denk altijd, je kunt niet tegen deze motie zijn, want als we een eind willen maken in de toekomst, misschien wel eeuwen ver, van PFAS vergt dat A, dat we de landelijke overheid benaderen, maar misschien ook wel de Belgische overheid. Want als ik kijk naar onze eigen... Ja, neerslag van regen, dan denk ik dat de kerncentrale van Doel onze voornaamste producent van PFAS is. En tegelijkertijd, je moet signalen afgeven, maar ook een signaal naar onze eigen burgers, want iedereen die een zalfje smeert, smeert vermoedelijk PFAS en dat zijn niet alleen vrouwen. Kleding, de manier waarop wij bakken, in allerlei stoffen zit PFAS. Dus we hebben een mondiale omslag nodig, een andere manier van denken en misschien moeten we maar gewoon terug naar de jaren '50 voor een heleboel producten, toen de meeste PFAS-stoffen nog uitgevonden moesten worden. Maar ik steun deze motie, alleen geef ik aan het DB mee: misschien moeten we ook wel kijken over de grens,

want als we naar ons eigen territorium kijken komt de meeste PFAS van boven, wat door de koeltorens erin is gejaagd.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Kallen. Vroeger was alles beter, niet helemaal toch? Iemand van de fractie BBB die het woord wil voeren?

De heer Hendrickx: Voorzitter. Een jaar geleden vonden we dit dossier al lastig en dat is het nu ook. We gaan onze eigen overheid aanklagen. Ik hoor de Partij voor de Dieren zeggen, er wordt telkens verwezen naar Europa; nou ja, dat zijn we gewend, dat doen we op andere dossiers heel vaak, dus dat is niet nieuw. En ja, waar eindigen we? De heer Van der Kallen maait het gras voor mijn voeten weg, die klepelt het niet, die maait het ook voor mijn voeten weg, want gaan we België aanklagen doordat ze te veel stikstof in ons oppervlaktewater binnenbrengen? Gaan we de zinkfabriek in België aanklagen omdat ze te veel zink in het oppervlaktewater bij ons brengen? En het probleem zit hem hier bij SABIC, en SABIC houdt zich niet aan de regels, dus ik vind het echt een heel lastige om hier voor te stemmen. Ja, we wachten het even af.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. De heer Van der Kallen en de heer Hendrickx hebben het ook al gezegd, het is eigenlijk in de actualiteit gekomen en het was ook in 2022 al in de actualiteit, maar toen hebben wij aangegeven dat SABIC onder andere loost ook via de pijp van het waterschap [in wat?] PFAS. Wij weten tot op heden van dage niet ook wat we zelf lozen, op dezelfde rwzi, aan PFAS. Dat is een lastige. Daarnaast – ja, ze zijn al genoemd – zijn er twee belangrijke Antwerpse bedrijven die ook PFAS lozen in de Westerschelde. De Zeeuwen zijn eigenlijk wel een beetje klaar met ons. Ja, doordat we zelf ook PFAS lozen – en we weten niet hoe veel – vragen we ons ook af: snijden we onszelf niet in de vingers met zo'n motie? Want we moeten ook constateren dat de samenwerking met de Provincie hier niet helemaal correct is. U benoemde het al, u zei de zinkfabriek, de provincie Noord-Brabant vindt het ook prima dat dat geloosd wordt bij De Dommel in het waterschap. Wij hebben in 2022 ook verzocht dat het vermijding en reductieplan van SABIC er zou komen. SABIC loosde toen dacht ik iets van 15 kilo PFAS per jaar en ze zouden naar 2,75 gaan. Nu hebben ze gevraagd, de Provincie heeft aangegeven 2,75 voldoende te vinden en SABIC wil graag meer dan het dubbele. Dan is het dus ook nodig dat de Omgevingsdienst gaat handhaven, gaan ze dat ook daadwerkelijk doen? Dat is dus vraag twee, hoe ver gaat de Provincie handhaven en hoever zijn wij zelf verantwoordelijk ook voor die PFAS-lozingen op dit moment via SABIC en via onze eigen rwzi? En dan als derde eigenlijk, toch komen wij terug op die Europese normen, zeker ook omdat vanuit Antwerpen grote bedrijven ook in de Westerschelde lozen. De Zeeuwen zijn daar, wat ik zei, klaar mee maar daarom zou het ook goed zijn dat die normen voor Europa hetzelfde zouden zijn. Ja, haalbaar deze motie, om in deze zin deze problematiek op te lossen? Wij wachten graag het antwoord van het DB af met betrekking tot deze motie. Tot zover.

De heer Pals: Voorzitter. De VVD is voor een algemeen verbod voor PFAS, landelijk. Nederland wordt weleens het afvoerputje van Europa genoemd als het om PFAS gaat, het plaatje dat in de motie staat toont het ook wel aan. Echter, wij zijn niet voor de juridische stappen die in deze motie worden omschreven, wij zien liever dat het belastinggeld wordt gestoken in eventueel de Kaderrichtlijn Water te behalen, om in ons eigen werkgebied de waterkwaliteit te verhogen in plaats van peperdure rechtszaken, dus wij zullen deze motie dan ook niet steunen. Tot zover, voorzitter.

De heer Vruwink: Voorzitter. Eigenlijk nog even terug naar mijnheer Van der Kallen, die beweert, of tenminste, zijn betoog is eigenlijk dat er via België veel komt. Wat vergeten wordt is dat er ook nog heel veel blusschuim in Nederland toegepast wordt met heel veel PFAS, zeker op Defensieterreinen is dat eigenlijk onvoorstelbaar veel. Ik ben pro-Defensie, daar gaat het niet om, maar dat blusschuim zou je echt moeten afschaffen en dat is eigenlijk een beetje ter aanvulling op het betoog van mijnheer Van der Kallen. Dat we dat vooral niet vergeten. Tot zover.

Mevrouw Goos: Voorzitter. De OWP steunt deze motie. Er zijn natuurlijk heel veel schadelijke stoffen, zeer schadelijke stoffen, ook nog niet ontdekte schadelijke stoffen dus waar we ook allemaal nog mee

te maken krijgen. Maar laat dit een belangrijke stap zijn in de goede richting, dus wij steunen echt deze motie. Tot zover.

Voorzitter: Dank u wel, dan heb ik alle overige fracties gehoord. Ik zie toch nog een handje bij Natuur, maar jullie waren toch mede-indiener? Ik ben bij jullie begonnen. ... Ja, deze duurt iets langer. Ik geef even het woord aan collega De Beer voor de vragen over de zuivering Bath. Ja wel, er is een vraag over de zuivering Bath. ... O, volgens mij ben ik de voorzitter, maar blijkbaar mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Dank je wel, mevrouw de voorzitter. Ik hoor twee stromen door elkaar lopen. Langs de ene kant hebben we het over het lozen van stoffen door bedrijven, en langs de andere kant hoor ik de oproep tot een juridische procedure tegen de staat. Als ik eerst even inga op het stukje lozen van stoffen; ik kan helaas niet de mededeling van mijnheer Hendrickx delen dat SABIC dingen doet die niet mogen, want die informatie hebben wij niet en daar zijn wij niet het bevoegd gezag voor, dus daar ga ik geen uitspraken over doen. Dat is aan andere overheden en niet aan ons en dat geldt ook voor het reductieplan dat mevrouw Korst ter sprake brengt, dat ligt niet binnen onze bevoegdheid. Daar kunnen wij helaas op dit moment... Ook al zou ik het willen, wij zijn niet het bevoegd gezag voor die lozing. Ze lozen ook niet op onze zuivering, ze lozen enkel via een leiding van ons waar ze inprikken na onze zuivering. Dus daar zijn wij helaas geen partij in. We hebben daar ook recent met het DB over gesproken: hoe zit dat hele verhaal nu in elkaar? Daarover is een mededeling naar jullie in de maak, om dat aan jullie ook nogmaals goed uit te leggen, hoe dat verhaal nu in elkaar zit en wat we daar juridisch wel en niet mee kunnen. Dus het stukje dat ze dingen doen die niet mogen, daar kunnen wij hier geen uitspraak over doen want het ligt niet in onze bevoegdheid en onze kennis, op dit moment.
Dan hoor ik eigenlijk langs...

De heer Post: Voorzitter. Ik wil even reageren op een uitspraak die ik even niet snap. En ik hoor hier een paar mensen ook...

Voorzitter: Dus u heeft een verduidelijkende vraag?

De heer Post: Ja, een verduidelijkende vraag. U noemde: SABIC prikt na de zuivering in onze leiding en doet daar stoffen in. Kan dat?

Mevrouw Hagenaars: Daar hebben wij ons ook over verwonderd, dat hebben we uit laten zoeken. Het is inderdaad zo dat SABIC zelf met een leiding naar Bath gaat. Voorbij ons lozingspunt van het effluent hebben wij nog een stuk leiding van de zuivering naar waarde, want daar zit uiteindelijk de lozing op oppervlaktewater en voorbij het punt waar onze zuivering op die leiding inprikt, daar komt het water van SABIC op die leiding uit. Dus het water van SABIC gaat niet via onze zuivering en dat is ook een van de grote punten waar wij op vastlopen bij SABIC, dat wij daardoor geen partij zijn in dat verhaal. Wij hebben daar alleen een private overeenkomst, in de jaren '80 ergens afgesloten, over het feit dat zij onze leiding mogen gebruiken. Zie dat als een stukje recht van overpad. Maar om dat nog even goed uit te weiden komt daar nog een aanvullende mededeling over.

Dan gaan er verder een hele hoop vragen over het stukje aanpakken van onze Nederland staat in een juridische procedure. Eigenlijk komen we daar terug met hoe we ooit bij de motie begonnen zijn, de motie bestond toen natuurlijk ook uit twee delen. Langs de ene kant het oproepen tot de brandbrief richting Den Haag, en ook daarin een stukje het juridische proces. Ik heb toen ook al aangegeven dat wij als waterschap geen voorstander zijn en het eigenlijk ook niet willen, om onze Nederlandse staat met juridische procedures te gaan bestoken. Dus we hebben toen ook verzocht om de motie aan te passen. Volgens mij hebben we in razend tempo die motie afgehandeld, waarbij we eigenlijk alle Nederlandse waterschappen achter ons kregen en waar we ook via de Unie een goede brief naar Den Haag hebben gestuurd, waarbij de reactie van Den Haag zeer teleurstellend was, mag ik wel zeggen. Maar ik ga dat niet veranderen nu met een juridische procedure. Ik stop liever mijn tijd in het onderzoeken van wat we wel kunnen: hoe kunnen we op het gebied van VTH meer bereiken? Hoe kunnen we de lobby harder maken richting Den Haag om ook richting Brussel te kijken, om het PFAS-verbod alsnog te krijgen, als dat we nu met die juridische procedure aan de gang gaan. Wat dat

betreft ontraad ik ook heel erg de motie, want ik ben van mening, of wij zijn van mening dat we als medeoverheden elkaar niet met juridische procedures moeten gaan bestoken en dat we meer in een misschien wel dwingender of hardere lobby aan de gang moeten, en ik hoop dat jullie mij daarin begrijpen. Tot zover.

Voorzitter: Ik kan me voorstellen dat er behoefte is aan een tweede termijn. Dan begin ik aan die kant.

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik snap het lastige parket om vanuit een overheidsorgaan een ander overheidsorgaan aan te pakken. Aan de andere kant hebben we gezien dat waar de VNG dat heeft gedaan met betrekking tot Jeugdzorg, als ik het goed heb, uit mijn hoofd, het wel lukte; dat alleen de dreiging al leidde tot een andere insteek van de rijksoverheid. Misschien is dat al voldoende, door deze motie aan te nemen, dat die dreiging ook Den Haag aan het denken zet. En met Den Haag bedoel ik dan nu maar eventjes alle partijen die straks in oktober gekozen worden, dat die dan het goede besluit nemen: jongens, we moeten echt hier iets mee doen. En het gaat niet alleen om SABIC, het gaat niet alleen om België, het gaat erom dat wij daar echt een probleem hebben waar wij zelf als waterschap niet altijd wat aan kunnen doen. Als wij het zelf veroorzaken, dan hadden we denk ik met een heel andere motie gekomen, om te zeggen: daar moeten we mee stoppen. En natuurlijk moeten wij zelf ook doen wat je kunt, maar ik denk toch dat het goed is om dat signaal te geven en dan zien we wel waar het schip strandt, zal ik maar zeggen.

De heer Von Meijenfeldt: Dank u wel portefeuillehouder, voor uw weerwoord op de motie zoals die voorligt. Op zich is het betoog duidelijk, het is ook niet nieuw, want het is eerder naar voren gekomen. Wij hebben dit vooral genomen, het voorbeeld van SABIC, omdat dit nu op dit moment natuurlijk heel erg tot de verbeelding spreekt. Maar er zijn nog veel meer bedrijven in Brabant, genoemd werden al de blusmaterialen van de brandweer. We hebben al de discussie gehad met de vliegbasis, met name Gilze-Rijen, waar ook PFAS-verontreiniging was geconstateerd. Het is zaak dat wij er achter komen wat onze handelwijze kan en moet zijn om dergelijke kwesties goed aan de orde te krijgen en uiteindelijk ook handelend op te kunnen treden. Als de portefeuillehouder de motie ontraadt en daarmee ook zeg maar de handelwijze zoals wij voorstellen, dan horen wij graag van de portefeuillehouder wat zij zelf in gedachte heeft om deze materie goed aan de orde te stellen en een stap verder te helpen in de aanpak zoals wij die voorstaan. Dank u wel.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik sluit aan bij de woorden van de vorige twee sprekers. Waar het om gaat is dat wij met deze motie vooral druk willen zetten op het kabinet. We hebben nog niet besloten óm te gaan procederen, we kondigen aan dat we dat serieus onderzoeken. Niet alleen, maar ook graag met andere waterschappen en ook met de Unie. Daarna besluiten we pas of we inderdaad die juridische stappen gaan zetten en daarna gaan we ook financieel daar pas iets van vinden met elkaar. En die druk zetten komt op een goed moment, want we krijgen Tweede Kamerverkiezingen en we hopen allemaal dat er dan een Tweede Kamer komt – en dan pak ik toch even de woorden van de portefeuillehouder – met wie wij kunnen lobbyen, om te kijken dat het kabinet ook inderdaad die stap gaat zetten. En zo 'n besluit als van vandaag, om in te stemmen met deze motie, kan ons daar heel erg goed bij helpen. Dank u wel.

Mevrouw Goos: Ik sluit me volledig aan bij de voorgaande sprekers.

De heer Vruwink: Ik heb vier voorgaande sprekers, het loopt aardig op zo. Ja, wij vinden eigenlijk ook dat wat de heer Arnold net zegt, dat we gewoon eigenlijk de druk moeten opvoeren, lobbyen. En PFAS moet gewoon eigenlijk de wereld uit, maar goed, dat zal niet zo makkelijk zijn maar we zullen toch iets moeten. Mee eens om dit toch door te zetten. Tot zover.

De heer Pals: Voorzitter. Zoals ik net al in de eerste termijn aanhaalde, wij zullen tegen deze motie stemmen. Een juridische procedure gaat bakken met geld kosten, gaat een hartstikke lange tijd kosten, bij de gemiddelde juridische procedure ben je gauw een jaar of twee jaar verder. Wij zien liever dat we actief ander beleid gaan voeren, dus wel de druk opvoeren maar kijken wat we zelf

kunnen doen, welke lobby we richting Den Haag en Brussel we kunnen voeren om het op die manier op een effectieve manier te gaan doen in plaats van nodeloze juridische procedures op te gaan starten die onze belastingbetalers gigantisch veel geld gaat kosten. Vanavond hebben meerdere partijen hier al gezegd dat ze een eerlijk verhaal richting de belastingbetaler willen doen; nou, het eerlijke verhaal naar de belastingbetaler in onze ogen is dat dit nodeloos veel geld gaat kosten. Tot zover, voorzitter.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Wij zullen de motie ook niet steunen, omdat wij denken dat die motie niet zal leiden tot een verdere normering. We lozen zelf als waterschappen allemaal PFAS. PFAS zit overal in, het is net allemaal genoemd. Technisch weet u allemaal hoe het werkt en als het rwzi in Bath of andere rwzi's, als we weten hoe veel PFAS wij lozen komen we zelf misschien ook wel in de gevarezone. We hebben er straks voor gepleit om ook vooral onze blik te richten de Europese normen, dat voor België en andere landen dezelfde normen gelden als voor ons. 26 september gaan we met zijn allen naar Brussel, ik stel voor om een brief richting de andere waterschappen te sturen en te vragen om gezamenlijk een petitie mee te nemen naar Brussel en die daar gewoon te overhandigen, op de plek waar hij thuishoort. Dat zou mogelijk een kortere weg zijn dan deze juridische procedures.

Voorzitter: Nou, het zijn de kleine dingen die het doen soms, wie weet.

Mevrouw Korst-Dingemans: Nou, het is geen klein...

Voorzitter: Nee, maar een petitie meenemen, dat is toch... Heel goed.

Mevrouw Korst-Dingemans: We pakken het gelijk groots aan en ik kan me voorstellen dat dat ook op de goede plek daar terecht komt.

Voorzitter: Ja. Wie mag ik van de Partij van de Arbeid nog het woord geven? Mevrouw De Koning. Een interruptie van de heer Vruwink, sorry.

De heer Vruwink: Ja, sorry, een beetje later eigenlijk dan gepland. Eigenlijk zowel naar de VVD als naar het CDA. We hebben gepleit voor druk uitoefenen en dat is juist dat wat u nu zegt, dat is wat de bedoeling is. Dus wat dat betreft zou u gewoon voor de motie kunnen zijn.

Voorzitter: Wat is uw vraag? Want een interruptie is een vraag.

De heer Vruwink: Om dat dus te gaan doen, is de vraag: joh, zet het op en doe het.

Mevrouw Korst-Dingemans: Ja, ik lanceerde net een ander plan, ik weet niet wat u daarvan vindt?

De heer Vruwink: Ja, dat zeg ik dus, dat is dus druk uitoefenen in Europa, waar je ook doet is goed.

Mevrouw Korst-Dingemans: Nou, fijn dat u het een goed plan vindt. Dank je wel.

Voorzitter: Ik hoor een voorstel aankomen. We gaan het tegemoet zien. Mevrouw De Koning.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Er is al veel gezegd, ik ga proberen om niet in herhaling te vallen. Als mevrouw Korst een petitie wil starten dan wil ik daar graag aan meedoen, om in Brussel iets te gaan doen. Dus ik daag u daarin uit, dank je wel daarvoor. Daarnaast vind ik gewoon wel dat deze motie echt door zou kunnen gaan. De portefeuillehouder mevrouw Hagenaars gaf wel aan om het te ontraden maar ik denk, zoals de voorgangers het ook hebben gezegd, het even uitzoeken: wat kunnen we doen, hoe kunnen we druk zetten vanuit de Unie? Dat zijn zaken die we denk ik wel als waterschap op kunnen pakken en moeten oppakken hiervoor, want het is belangrijk genoeg om te stoppen met PFAS. Tot zover.

De heer Maas: Voorzitter. Voor elke AB-vergadering doe ik een zalfje op, want ja, het waterschap is publiek geworden, in tegenstelling tot de jaren '50. Maar ik had ook mooie dingen van de heer Van der Kallen gehoord; een mondiale omslag van denken, dat zal nodig zijn om PFAS de wereld uit te krijgen. En het punt van deze motie is denk ik vooral: je moet jezelf wel serieus nemen. Je kunt als waterschap of als Unie wel brieven blijven sturen of petitie's blijven opstellen tot je een ons weegt, maar als er dan niks verandert moet je toch bij jezelf te rade gaan. Een juridische procedure duurt dan misschien twee jaar, maar ik durf er wel iets op in te zetten dat het Europese verbod nog langer dan twee jaar weg is. En het probleem met het Europese verbod is – dat zie je ook al aankomen – dat elke Europese lidstaat haar eigen bedrijven gaat proberen te ontzien. Het is laatst ook weer in het nieuws geweest dat Nederland dertien jaar lang achter de schermen heeft gelobbyd om ASML halfgeleiders te kunnen laten blijven maken met PFAS erin. En als Nederland dit doet zal Frankrijk dat voor een ander bedrijf ook doen en Duitsland ook. Oftewel, het verbod dat vanuit Europa komt zal best zwak zijn uiteindelijk. Dus wij zeggen ook met deze motie: het zal toch van het rijk moeten komen en de waterschappen hebben het rijk nodig, dat is ook afdoende gezegd al in deze discussie. Ook wel aardig is om door te geven dat Partij voor de Dieren tegen kerncentrales is, dus dat probleem is ook meteen opgelost. En tegen Klazien zou ik willen zeggen: ja, PFAS staat voor per- en polyfluoralkylstoffen, dus soms zijn afkortingen toch ook wel B1 natuurlijk. Maar serieuzer, mevrouw De Regt vraagt natuurlijk: het kan misschien heel veel geld gaan kosten en kan het daarom, als die juridische verkenning in de eerste fase is afgerond, even terug naar het AB komen om nog eens een beslismoment te hebben. Ik zou dat best aan de motie toe willen voegen en ik zou daar helemaal toe geneigd zijn als West-Brabant Waterbreed dan voor de motie zou stemmen. Dan schors ik vijf minuten en komt het erin. En ik denk ook nog steeds dat die motie zin heeft. Wat je toch vanavond alweer hoort over SABIC?! Ik wil ze niet steeds tap-tap-tap ervan langs geven, maar dat ze zo na die leiding nog net inprikken... We worden gewoon genept door bedrijven waar we bij staan en dat moeten we gewoon niet meer willen als waterschap en eigenlijk ook niet als landelijke overheid. Dat kan dan soms een zinkfabriek zijn en een ander moment is het ASML, nou ja, je blijft bezig. Over een juridische zaak vanuit de ene overheid tegen de andere nog dit: het waterschap Aa en Maas heeft Defensie - toch ook een andere overheid – een dwangsom in het vooruitzicht gesteld als zij maar dat blusschuim blijven gebruiken. Nou, als je het tegen Defensie durft op te nemen dan moeten wij toch ook wel wat durven. Dat is uiteindelijk mijn kernpunt natuurlijk: laten wij tot de dapperen behoren, laten wij voor deze motie stemmen want we zijn niet zomaar een waterschapje, we durven te pionieren en voor de waarde van water te staan. En een juridische zaak op touw zetten is ook een innovatie, recht uit het lab. Dank je wel.

De heer Hendrickx: Voorzitter. Dank aan de portefeuillehouder voor de duidelijke beantwoording. Wat de VVD inbrengt op het gebied van kosten, daar zijn wij het mee eens. Je kunt hier zeggen 'we gaan druk uitoefenen', maar als je vervolgens niet bereid bent om daar dan ook in te investeren op het moment dat het moet en die kosten die daarvoor zijn wilt gaan dragen, dan is het natuurlijk een papieren tijger. Dus zeggen 'we gaan druk uitoefenen maar we willen er niet voor betalen', daar komen we niet verder mee.

De optie van het CDA vinden wij een heel goede, ik denk dat we dat altijd moeten benutten, dat we dat aan moeten pakken en dat we ook moeten zorgen dat we volgende week zover zijn.

Ja, overheden die elkaar met juridische procedures gaan bestoken, daar zijn wij niet voor. Ik vind het nog iets anders als je als waterschap Defensie aanspreekt dan dat je de landelijke overheid uit gaat dagen op een juridische procedure; daarmee ga je eigenlijk op de stoel van de Tweede Kamer zitten, dus wij gaan deze motie niet steunen.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. PFAS is eigenlijk een ozongat-probleem. En toen we dat als wereld beseften, dat het ozongat ons allemaal bedreigde, tekende uiteindelijk alle landen in de wereld een nota, een actie en die kwam er. En het ozongat begon zich geleidelijk te dichten. En als je praat over PFAS-normen is er maar één norm: nul. Als we ooit PFAS uit het systeem willen krijgen, is er maar één norm: nul.

En dan de rol van het waterschap. Ikzelf heb enige kennis, weliswaar van heel lang geleden. In de tijd van het hoogheemraadschap en de vestiging van toen General Electric, wat nu SABIC is, vond de Provincie dat we dat afvalwater van SABIC moesten ontvangen. Maar in dat afvalwater zaten stoffen,

fungiciden, die in feite als we die zouden ontvangen in onze zuivering, tot het overlijden van onze zuiveringsinstallatie zouden leiden. Die harde werkers daar, al die algen die hun werk doen, zouden overlijden. En toen kwam de regeling van dat pijpje in onze pijp. En je moet je echt afvragen of de tijden zijn veranderd. Ik weet het zo goed, waarom? Omdat ik tegen de toenmalige General Electric, eigenlijk tegen Rijkswaterstaat, de toenmalige beheerder van het ontvangende water de Westerschelde, een procedure ben begonnen en uiteindelijk bij de Raad van State eindigde. Dan staat er hier een klein mannetje tegen twee juristen van Rijkswaterstaat, twee juristen van SABIC, en ze hadden zelfs iemand ingevlogen voor communicatie. En ik had ontdekt dat General Electric de boel fleste in die zin, ze zeiden: wij doen dat, *by the best possible means* zuiveren wij. En ik toonde aan dat in Chicago een soortgelijke fabriek stond die toch echt anders zuiverde, en [het zuiverde?] opleverde. Desalniettemin bleef een deel van de fungiciden achter, want die fungiciden doden in principe ook het bacteriële leven en algenleven in de Westerschelde. Alleen, door de uitwisseling met de Noordzee haalde dat niet de normen dat je een totaal overlijden zou hebben als het in onze zuivering zou komen. Desalniettemin blijft het principe: het is ons pijpje. En je kunt discussiëren over recht van overpad, want dat is inderdaad wel een correcte juridische vergelijking, maar tegelijkertijd, als je de goede argumenten hebt moet je je afvragen: willen we dat? En op zijn minst vergt dat - ook al kost het een paar centen aan juridische kosten - studie om te kijken, want onze naam wordt steeds genoemd. En op zich is dat een oude erfenis, en ik ben toevallig wat beter op de hoogte dan gemiddeld omdat ik die procedure heb gevolgd, maar het is niet meer eind jaren '70 / begin jaren '80, het is 2025 en overheden hebben echt andere verantwoordelijkheden en hoe ze dat aanpakken. En ik ben nooit te beroerd om een andere overheid aan te spreken. Ik ga niet mee, maar als je naar Brussel gaat moet de norm zijn: nul. In heel Europa en als het aan mij ligt de hele wereld.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Kallen. Toch fijn dat u een stukje collectief geheugen weer met ons deelt. Mevrouw De Regt, wilt u nog een tweede termijn?

Mevrouw De Regt-Taks: Ja, graag. Het voorstel van het CDA kunnen wij sowieso steunen, dat kost weinig moeite maar zet misschien wel zoden aan de dijk. Wat betreft de reactie van mevrouw Hagenaars; eigenlijk moeten we ook eerst kijken wat wij zelf allemaal nog kunnen doen op handhavingsgebied, maar ook... Ik werd getriggerd door de heer Van der Kallen, door die zalfjes, dan denk ik bij mezelf: wij kunnen ook eens een publiekscampagne opzetten van, wat staat er in uw keukenkastje en is dat nu echt nodig, dat u deze producten gebruikt? Want er zit PFAS en dit en dat allemaal in.

Bij de Partij voor de Dieren voel ik een uitdaging, om toch wat toe te voegen zodat het naderhand nog terugkomt als de kosten bekend zijn. Maar al met al, ik heb ook even met mijn fractie overlegd hiernaast, wij voelen toch niet veel voor die juridische stappen. Aan de ene kant misschien jammer, maar aan de andere kant denk ik dat we eerst als waterschap moeten laten zien wat wij allemaal al doen en wat we gedaan hebben, voordat we het rijk juridisch aan gaan pakken. Dus wij stemmen tegen de motie.

Voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat ik iedereen de tweede termijn heb gegeven. Het is wel heel mooi dat er zo veel sympathie voor het voorstel van mevrouw Korst is, ik ben heel benieuwd wat wij meenemen naar Brussel volgende week. Mevrouw Hagenaars, u wilt nog reageren neem ik aan?

Mevrouw Hagenaars: Ja, het SABIC-verhaal loopt bij ons, het heeft aandacht, dat staat op dit moment even los van deze motie denk ik. Met het collectief geheugen van Louis ben ik natuurlijk heel blij, want ik hoor weer dingen die we hier nog niet gehoord hadden.

Verder wordt er onder andere door Natuurterreinen gevraagd wat we allemaal nog meer gaan doen, wat gaan wij zelf doen? Als voorbeeld kan ik daar benoemen, we hebben natuurlijk het onderzoek gehad naar onze zuivering Bath, waar verrassende resultaten uitkwamen. Daar zijn wij een heel monitoringsprogramma aan het opstarten, dat krijg ik deze week ter goedkeuring om daar verder te gaan kijken: kunnen we - we hebben al sterke vermoedens waar het vandaan komt - traceren waar het vandaan komt, kunnen we dan het bedrijf lokaliseren en kunnen we dan onze collega-overheden aansporen dat zij daar strenger handhavend op gaan treden? Met dat soort acties zijn wij nu gewoon heel hard bezig.

De heer Arnold: Voorzitter. Mag ik daar... Voordat we straks tot stemming overgaan, want de portefeuillehouder is nu geweest, maar kunnen we toch in de volgende commissie nog een keer spreken - ongeacht wat er uit deze motie komt, hoe dat er gestemd wordt - over welke concrete acties we nu zelf kunnen gaan oppakken? Dat we dat nog een stukje scherper gaan maken. Dat was ook de vraag die mijn buurman in eerste aanleg heeft gesteld.

Voorzitter: U gaat over uw agenda, dus als u dat op de agenda wilt dan zien wij dat voorstel tegemoet. Een verduidelijkende vraag van mevrouw Korst.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil dat graag steunen. Ik denk dat het heel goed is om alles wat we nu hier met betrekking tot PFAS en SABIC en Provincie en de Omgevingsdienst en handhaven besproken hebben, dat dit alles in de commissie behandeld wordt. Ik ben wel blij om te horen dat veel mensen positief staan, je moet nooit ergens met lege handen aan komen hè, dus dank je wel en we gaan ervoor zorgen.

Voorzitter: Heel mooi. Ik denk dat ik de portefeuillehouder heb horen zeggen dat er een mededeling aan gaat komen, dus volgens mij worden jullie op je wenken bediend en willen jullie die mededeling bespreken, nogmaals, u gaat over uw agenda, dat kan dan ook altijd nog. Of zeg ik iets verkeerd?

Mevrouw Hagenaars: Nee, volgens mij klopt dat wel. De mededeling komt eraan, maar dat gaat alleen over het stukje SABIC. Daarnaast zijn er andere acties die ook nog lopen en zodra we daar duidelijkheid over hebben, kunnen we die mede gaan delen. Het is voor mij wel lastig om te zeggen 'we gaan het in een commissie bespreken', omdat het een portefeuille is die in heel veel commissies terug kan komen, dus dat blijft lastig. Je hebt natuurlijk vanuit waterketen een stuk, je hebt vanuit VTH stukken, vanuit het beleid microverontreiniging wat binnenkort weer een keer terugkomt zitten er nog stukken in, dus langs alle kanten hebben we puzzelstukjes van de PFAS-problematiek die we samen aan het leggen zijn. Dus ik denk dat we ook continu aan een puzzel werken met elkaar waar we eigenlijk de stukjes nog van aan het vinden zijn, als ik het zo mag omschrijven. Ik snap dat we de druk op moeten voeren bij het rijk, daar zijn we langs alle kanten mee bezig maar ik blijf wel bij mijn standpunt dat ik de motie ontraad en dat ik een juridische procedure niet goed vind, want ik ga liever met dat geld op zoek naar die puzzelstukjes en de hele puzzel compleet krijgen.

Voorzitter: Oké, dank u wel. Dan gaan we nu de motie in stemming brengen.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Kunnen wij de vergadering kort schorsen, dat we in ieder geval even als indieners met elkaar beraad hebben.

Voorzitter: Dat kan zeker, als iemand om een schorsing vraagt... Is vijf minuten genoeg voor u? Ja? Vijf minuten schorsing, tot zo.

De vergadering wordt geschorst gedurende vijf minuten.

Voorzitter: Ik denk dat de vijf minuten om zijn. Verzoeker van de schorsing, wat is het resultaat van uw beraadslagingen?

De heer Maas: Voorzitter. Ik kreeg min of meer het woord, via via zullen we zeggen. Ja, we willen de motie gewoon in stemming brengen, zeker omdat hij... In mijn beleving is die echt wel zo zacht mogelijk opgesteld, om nog speelruimte te hebben voor iedere aanwezige om wel of niet die juridische stappen uiteindelijk te zetten, dus dan willen we wel zien of mensen in elk geval de beweging zouden durven maken. Dank u.

Voorzitter: Dat is uw goed recht, dan ga ik aan de techniek vragen of we zover zijn om over de motie te gaan stemmen met elkaar. De techniek knikt ja.

De stemmen staken, dertien – dertien! Nou, daar hebben we ervaring in, dus deze komt in de volgende vergadering in dezelfde vorm weer terug.
Dank u wel, dan waren dit de moties.

3 Hamerstukken

Voorzitter: Dan gaan we door naar de hamerstukken. Die heten niet voor niets de hamerstukken. Er is door niemand bespreking aangevraagd, ik kijk nog even rond voor een laatste... Ja, er is door niemand bespreking aangevraagd, dus wij stellen hierbij de hamerstukken vast. Dat zijn de hamerstukken 3.a - gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding, 3.b – project Noordrand Midden, statusupdate en 3.c – notulen en besluitenagenda van 25 juni.

3.a Gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant (1ste wijziging)

Het algemeen bestuur besluit toestemming te geven aan het dagelijks bestuur van het waterschap tot het vaststellen van de 1^e wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant onder het voorbehoud dat ook de algemene besturen van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel hiertoe besluiten.

3.b Project Noordrand Midden; statusupdate project en intrekken PPWW Strijpen/De Berk

Het algemeen bestuur stemt in met intrekking van het projectplan Waterwet Strijpen/De Berk.

3.c Notulen en besluitenagenda AB 25 juni 2025

Het algemeen bestuur stelt de notulen vast van de vergadering van 25 juni 2025, alsmede de bijbehorende besluitenlijst en de lijst van openstaande acties en toezeggingen.

4. Rondvraag

Voorzitter: Dan zijn we bij de rondvraag. Ik had begrepen dat het CDA een vraag had, maar ik denk dat die bij de PFAS net al aan de orde is geweest. Of had u nog een andere rondvraag? Iemand anders nog iets voor de rondvraag?

De heer Broekmans: Voorzitter. In het voorjaar hebben wij overleg gehad met de ZLTO-afdelingen in deze ruimte, toen is er ook gesproken over het niet klepelen. Toen is ook ter sprake gekomen om daarvoor in de plaats meer schouw te maken. De vraag is: is dat wel of niet gebeurd en als dat niet is gebeurd, wat is daar de reden van?

Voorzitter: Ik denk dat die vraag bij mij hoort en ik heb geen antwoord paraat, dus mag ik daar later bij u op terugkomen? Ja? Dank u wel.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Op 25 oktober is het weer De nacht van de nacht. Vorig jaar hebben wij met verschillende fracties de handen ineengeslagen om ter gelegenheid daarvan een mooi evenement te organiseren. Daar waren ook medewerkers van ons waterschap bij en ons DB-lid Karin van de Berg. Het was echt een groot succes, ik geloof dat we uiteindelijk met een groep van rond de vijftig mensen waren. We zijn dus ook in meerdere groepen gegaan om vooral de natuur niet te veel te vestoren. Daar zaten ook mensen tussen die ons waterschap nog niet goed kenden en zij waren echt heel enthousiast over het initiatief. We hebben sterren gekeken, we hebben geluisterd naar vleermuizen en bosuilen en we hebben geleerd over de historie van het gebied, projecten die het waterschap er gedaan heeft en ik zou dus eigenlijk heel graag zien dat het waterschap dit jaar ook weer iets organiseert voor de nacht van de nacht. Het liefste dus ook vanuit het waterschap zelf deze keer. Dat kan met Bouvigne als vertrekpunt of geheel in de buitenlucht, eigenlijk is het enige wat je nodig hebt een leuke activiteiten of interessante verhalen, dus het is goed te doen. Mijn vraag is dus: gaat het waterschap deze keer zelf iets organiseren voor De nacht van de nacht? En, aanvullend: ik werd er door collega's op gewezen dat ook de Klimaatweek en de Week van ons water er weer aan komen, we

hopen dat Brabantse Delta daar ook iets mee gaat doen. Als dat zou is zouden wij willen oproepen om ook AB-leden, misschien ook burgerleden, daarbij in te zetten als ambassadeurs, zoals wel vaker is voorgesteld. We zijn benieuwd naar het antwoord, dank je wel.

Voorzitter: Dank je wel voor deze vragen. Ik denk dat wij al heel veel op onze communicatiekalender, zoals wij dat noemen, hebben staan. Als u nu expliciet vraagt: luister eens, 25 oktober wil ik dat het waterschap organiseert? Iets organiseren kost geld, dat zal u niet verbazen, dan vind ik eigenlijk wel dat het een breedgedragen iets van het AB moet zijn. Dus ik zou dan bijna willen vragen: kom met een motie daartoe. Want op een gegeven moment komt er ook wel heel veel op ons bord en we moeten ook wel gewoon keuzes maken in wat we wel doen en wat we niet doen. Een sympathieke vraag hè, geen waardeoordeel, begriep me niet verkeerd.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Bij de activiteit vorig jaar was het DB ook vertegenwoordigd in de persoon van mevrouw Van de Berg, dus het was een activiteit van het DB en het AB.

Voorzitter: Dat is uw vertaling, ik weet dat Karin daarbij was en ik weet ook dat wij het er naderhand nog over gehad hebben met elkaar. Maar mevrouw Pallandt wil ook nog reageren.

Mevrouw Pallandt: Ja, ik wilde alleen zeggen, wat ik juist probeerde te zeggen is dat het heel laagdrempelig kan. De meeste organisaties of initiatieven vanuit particulieren in deze nacht zijn geheel in de buitenlucht, dus ik snap dat als er medewerkers bij betrokken zijn dat die natuurlijk gewoon betaald worden voor de werktijd, maar verder kan het dus echt zo laagdrempelig mogelijk en met zo weinig mogelijk kosten. Het is niet voor niets De nacht van de nacht, lekker buiten zijn.

Voorzitter: Sowieso een sympathieke vraag en ik zou zeggen, we hebben het er nog even een keer over. En als u zegt 'ik wil Bouvigne als vertrekpunt', dan kunnen we het daar sowieso over hebben. Maar als u verwacht dat hier binnen alles open is en dat er koffie en thee klaarstaat, dan moet ik die verwachting in ieder geval vast temperen. Mijnheer Maas, u stak ook uw hand op.

Mevrouw Pallandt: Sorry voorzitter, maar 25 oktober, wij hebben niet voor die tijd nog een andere AB-vergadering, dus ik zou wel graag een idee willen hebben van: gaat dit gebeuren? En mijn vraag was echt of het waterschap deze keer het initiatief daartoe wil nemen. Want het zou ook wel raar zijn als ik het nog een keer vanuit Brabantse Delta zou moeten gaan doen.

Voorzitter: Ik neem uw verzoek even mee naar het DB aanstaande dinsdag, dan komen we er bij u op terug. Ja? Goed zo. De heer Maas.

De heer Maas: Voorzitter. Misschien heeft het waterschap wel ergens een heel mooie nieuwe vleermuiswand geopend of zo, dachten we eerder ook al. En de Week van ons water vindt neem ik aan in Bergen op Zoom plaats, dat lijkt me wel gepast, maar goed. Ik had nog één nabrander over het PFAS-verhaal. Die petitie, ik bied natuurlijk graag mijn hulp aan om de tekst te bekijken. Ik ga niet mee naar Brussel, maar als iemand een voorzet maakt dan wil ik daar zeker mijn blik over werpen.

Voorzitter: Dank u wel voor dat aanbod. Dan had ik nog de hand van mevrouw Goos gezien voor de rondvraag.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Ik had eigenlijk nog een opmerking over de notulen. Op pagina 42 staat...

Voorzitter: Dat is een beetje jammer, want dat zijn de hamerstukken en die hebben we al vastgesteld, dus dat is een beetje mosterd na de maaltijd.

Mevrouw Goos: O, dat hoort bij de hamerstukken, oké.

Voorzitter: Ja, dat staat...

Mevrouw Goos: Maar misschien even een correctie. Er staat een verkeerd jaartal op pagina 42 en dat doet echt afbreuk aan ons betoog. Het moet jaartal 2100 zijn, dus misschien dat dat gecorrigeerd kan worden.

Voorzitter: Oké, we doen wel graag goede geschiedschrijving, dus ik vind dat wel de moeite waard om mee te nemen. U zei iets over een jaartal, 2100.

Mevrouw Goos: Ja, op pagina 42. En de rondvraag, ik was eigenlijk benieuwd hoe dat Monumentendag hier op waterschap Brabantse Delta was gegaan. Zijn er veel bezoekers geweest, was het allemaal...

Voorzitter: Dan kijk ik even naar de hulptroepen aan de overkant. Mag dat? Mag ik Evelien even vragen... Mevrouw Overbeek kan ons daar van alles over vertellen, denk ik. Kunt u misschien daarop antwoorden?

Mevrouw Overbeek: [niet hoorbaar, geen microfoon]

Voorzitter: Ik zal het voor de mensen thuis even herhalen. 1500 bezoekers aan het kasteel en de tuinen, even heel kort samengevat. Nou, dat is volgens mij een mooie opkomst, toch? Dan was dit de rondvraag. Mijnheer Von Meijenfeldt [niet verstaanbaar] O, helemaal prima.

5. Sluiting

Voorzitter: Dan zijn we aangekomen bij de sluiting. Ik vind het niet onaardig gegaan, vijf voor tien! Dit was voor mij de laatste keer dat ik uw voorzitter mocht zijn, het was mij een waar genoegen om dit toch een aantal keren vanaf deze kant, in deze rol te mogen doen. Als het goed is, 2 oktober hebben we nog een beetje een informele... Ja, wel een officiële AB-vergadering waarin onze nieuwe dijkgraaf geïnstalleerd gaat worden. Voor wie zich nog niet heeft aangemeld, hierbij de oproep dat alsnog te doen, nog niet alle AB-leden hebben zich aangemeld en ja, het wordt wel uw nieuwe voorzitter, net zo goed als onze voorzitter. Ik zou zeggen: dank u wel allemaal en ik nodig u uit voor nog een drankje. Een fijne avond nog en wel thuis.

Sluiting vergadering: omstreeks 22.00 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 5 november 2025,

De dijkgraaf

De secretaris-directeur

B.J.J. Bengevoord

dr. A.F.M. Meuleman